

Buriuotoja G. Volungevičiūtė Lietuvai padovanojo sidabrą!

Gintarė Volungevičiūtė.

ELTOS nuotr.

Vilnius, rugpjūčio 19 d. (ELTA) – Pirmą kartą olimpinėse žaidynėse dalyvaujanti 25-erių metų amžiaus Lietuvos atstovė Gintarė Volungevičiūtė jau pirmu savo mėginimu nus-

kynė olimpinį medalį – visą laiką tarp pirmaujančių buvusi kaunietė Bejing iškovojė sidabrą! G. Volungevičiūtė tapo pirmąja Lietuvos buriuotoja, iškovojusia Olimpinių žaidynių medalį.

Baigiamajame moterų buriavimo varžybų „Laser Radial“ klasėje plaukime mūsų atplaukė pirma ir gavusi tik 2 baudos taškus išsaugojo antrą vietą. Atplaukusi antra aukso medaliu pasidabino pirmąją vietą vertinimo lentelėje pasaulyje turinti 25-erių metų amerikietė Tina Tunnicliffe, trečią vietą užėmė Kinijos buriuotoja Lijia Xu.

Paskutinėse lenktynėse varžėsi jau tik 10 pajėgiausių sportininkų, nors varžybas pradėjo net 28-ios. Devintą vietą planetos buriuotojų klasifikacijoje užimanti G. Volungevičiūtė po beveik visų regatos „Laser Radial“ klasėje plaukimų būdavo tarp prizininkų. Buriuotojos pirmasis treneris – Raimondas Komskis.

Lietuvos atstovams šis medalis – jau antrasis. Kiek anksčiau bronzinį apdovanojimą graikų-romėnų imtynėse svorio kategorijoje iki 120 kg iškovojo 28-erių metų imtynininkas Mindaugas Mizgaitis. G. Volungevičiūtės laimėjimai turėtų tapti nauju postūmiu buriavimo plėtrai Lietuvoje.

Kandidatas į JAV prezidentus žada paramą Baltijos šalims

Vilnius, rugpjūčio 19 d. (Balsas.lt) – Respublikonų kandidatas į JAV prezidentus Johnas McCain pažadėjo paramą „drąsioms“ naujos demokratijos šalims, kurios išsilaisvino iš sovietų nelaisvės.

„Šaltasis karas baigėsi, sovietų imperijos nebėra ir niekam jos ne-

trūksta“, – sakė J. McCain. Pasak jo, mažiausiai šios imperijos trūksta nelaisvėje buvusioms valstybėms – Lietuvai, Latvijai, Estijai, Lenkijai, Ukrainai ir Gruzijai. „Šios jaunos ir drąsios demokratijos šalys tapo laisvojo pasaulio dalimi ir grįžti atgal neketina“, – teigė respublikonas. Jis pridū-

rė, kad minėtos valstybės turi pasitikėti laisvojo pasaulio parama.

„Jei aš tapsiu JAV prezidentu, užtikrinsiu paramą šioms valstybėms“, – pažadėjo J. McCain. Respublikonų kandidatas taip pat dar kartą pakartojo, kad Rusiją reikia išmesti iš G8 klubo.

Paremkite Gruzijos pastangas

Chicago, rugpjūčio 19 d. (ALT'o info) – Rusijos nuožmus Gruzijos užpuolimas yra iššūkis visiems doriems žmonėms. Todėl Amerikos lietuvių taryba (ALT'as) kviečia jungtis į akciją užkirsti kelią tironijos siautėjimui.

ALT'as, atsiliepdamas į Amerikos Gruzinių draugijos prašymą, jungiasi į akciją ir kviečia visuomenę paremti JAV Kongreso nario McCotter siūlymą, kad JAV Kongresas pakviestų Gruzijos prezidentą Mikheil Saakashvilli dalyvauti ypatingame jungtiniame Amerikos Senato ir Kongreso posėdyje, kur pristatytų dabartinę savo krašto padėtį.

Savo pritarimą šiam kvietimui galite perduoti savo Kongreso nariui, paskambinę tel.: 1-202-225-3121.

1. Surinkę 1-202-225-3121, būsite sujungti su pagrindiniu JAV Kongreso telefonų operatore.

2. Paprašykite, kad sujungtų su jūsų Kongreso nario būstine.

3. Susisiekę su būstine, sektoriui pasakykite: „Hello, my name is _____, I live in _____ (Jūsų miesto pavadinimas), and I would like Congressman McCotter's letter which invites Georgian President Mikheil Saakashvilli to address a joint session of Congress, and please become a member of the Congressional Georgia Caucus.”

4. Dažnai būna, kad sekretorius paprašo jūsų pavardės ir adreso tam, kad Kongreso narys galėtų jums atrašyti laišką. Sekretorius neprašys pasiaiškinimo.

PERIODICALS

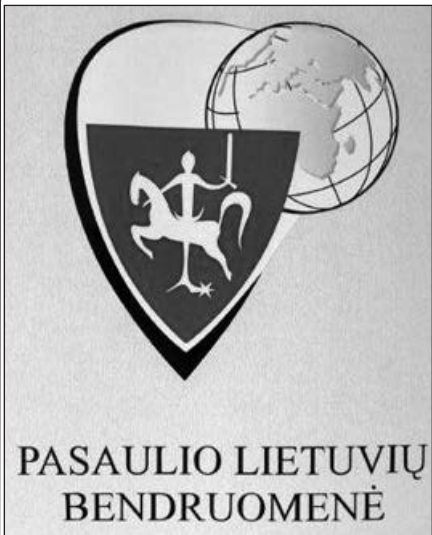
Šiame numeryje:

- Skautybės kelias. Naujienos iš skautiškų židinių (p. 2)
- JAV – tarp Rusijos ir Gruzijos (p. 3)
- Panevėžiečiai apie panevėžiečius (p. 4)
- Dainava – mūsų Lietuva (p. 5)
- Laiškai, nuomonės (p. 5)
- Dar viena skaudi netektis (p. 8)
- Baltoji knyga (17) (p. 9)
- XII išeivijos Teatro festivaliui artėjant (p. 10)

Valiutų santykis

1 USD — 2.36 LT
1 EUR — 3.45 LT

Baigėsi PLB ir PLJS suvažiavimas

Chicago, rugpjūčio 19 d. (PLB/„Draugo“ info) – Rugpjūčio 10–12 d. Trakuose vyko Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos (PLJS) kraštų valdybų pirmininkų suvažiavimas, kuriame dalyvavo 33 pasaulio kraštų atstovai.

Suvažiavimo dalyviai aptarė pačias svarbiausias problemas, su kuriomis susiduria užsienyje gyvenantys lietuviai bei svarstė, kaip veiksmingiau prisidėti prie Lietuvos vardo garsinimo užsienio valstybėse. Dvi dienas trukusio suvažiavimo metu daug dėmesio skirta Lietuvos pilietybės išsaugojimo klausimui, bendradarbiavimo su Lietuvos įstaigomis veiksmingumo didinimui, kultūros ir švietimo projektams.

Artėjant Lietuvos vardo tūkstantmečio minėjimui nuspręsta suaktyvinti veiksmus, pristatant Lietuvos pasiekimus užsienyje bei Lietuvos gyventojus supažindinti su pasaulio lietuvių veikla, istoriniu, kultūriniu paveldu.

Suvažiavime nemažai kalbėta Lietuvos pilietybės klausimu. Renginio dalyvių pasveikinti atvykęs LR prezidentas V. Adamkus pranešė apie naują pasiūlymą surengti referendumą dėl dvigubos pilietybės įteisinimo šalies konstitucijoje. Pasak jo, toks referendumas **Nukelta į 6 psl.**

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08-19-08

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry
8830 Magnolia Court
Orland Park, IL 60462

El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Washington, DC židinietės pasitiko vasarą

STEFA ALŠĖNAITĖ-URBAN

Washington, DC židinietės savo „veiklos“ užbaigimo sueigai susirinko 2008 m. birželio 8 d. sesės Dairvos ir Alfredo Orentų namuose. Ši sueiga skyrėsi nuo kitų dviem atžvilgiais — vyko Gedulo dienos minėjimas ir paruošti cepelinų pietūs. Sueigoje dalyvauti buvo pakviesti ir vyrai.

S. Irena Jankauskienė pasakoja apie siaubingą ir neišdildomą vaizdą – tremtiniais prikimštus gyvulinius vagonus Naujojoje Vilnioje.

Pasibaigus mėgstamiausiems tradiciniams lietuviškiems pietums, židinietės atsiskyrė trumpai sueigai. Po to Washington židinio vadovė sesė Janina Čikotienė pakvietė visus susiburti paminėti baisiuosius birželio trėmimus.

Sesės Aldona Simanavičienė ir Irena Jankauskienė pasidalino savo išgyvenimais ir išpūdžiais iš tragiškų trėmimo dienų. Aldonos suėmimas ir skausmingos dienos prasidėjo vėliau — tuoj po karo, 1945 m. Jos susikaltimas buvo veikla prieš sovietus būnant ryšininke tarp partizanų dalinių. Dalinys buvo išduotas, o Aldona po slapstymosi surasta ir suimta. Ją uždarė vienukėje, kurioje netrūko draugių žiurkių. Saugumo buvo tardoma 8 mėnesius, kartais – be miego ir maisto. Aldona ištrėmė į siaurę sunkiems darbams, bet kadangi ji turėjo silpną širdį, buvo nu-

siųsta į Kazachstaną lengvesniems lauko darbams. Aldona ir jos tėvai buvo Amerikos piliečiai. Po gausybės trukdymų bei delsimų, vingiuotais keliais pasisekė Aldonos tėčiui asmeniškai pranešti JAV ambasadai Maskvoje apie šeimos padėtį. Pagaliau 1960 m. visa šeima, dabar jau su Aldonos vyru ir dukrele Laima, paliko Maskvą ir gruodžio 11 d. pasiekė New York.

Toliau sesė Irena papasakojo apie jos šeimos matytą siaubą, tremiant žmones 1941 m. birželio 14–18 dienomis. Jie gyveno Naujojoje Vilnioje ir matė tuos gyvulinius traukinius, prigrūstus žmonių. Siaubingi dejavimai ir verksmai sklido iš tų vagonų. Kartą per dieną atidarydavo vagonų duris, tuomet Irena ir jos mama, gavusios leidimą, nešdavo kibirus vandens ir dalindavo po samtį atsigerti. Vėliau kareiviai, išlaipinę visus tremiamuosius, pradėjo atskirti vyrus nuo šeimų. Pasigirdo klyksmas, šauksmas ir moterų maldavimas, kad paliktų vyrus su šeimomis. Jos siūlė kareiviams, ką tik vertingo turėjo, bet visos jų pastangos buvo veltui.

Ašaras nusišluostę ir kiti dalijosi vardais savo šeimų narių, kurie buvo išvežti ir dauguma jų ten žuvo, istorijomis. Baigdami šios liūdnos sukakties paminėjimą, sudainavome „Vežė mane iš namų“ ir „Aras“.

Vyr. sk. Aldona Simanavičienė pasakoja apie savo suėmimą, tardymą, ištrėmimą ir laimingą savo kančių pabaigą.

Čikagos lietuvių skautų tuntų ruošima jaunųjų skautų ir skaučių stovykla pavadinta „Atžalynas“. Stovyklos viršininkė gint. v.v. Vida Maciukevičiūtė-Kluko. Stovykla įvyko š. m. liepos 19–26 d. Rako miškuose. Paukštytės, ūd-rytės, bebrai ir vilkiukai pasodino 80 pušų ir eglaičių. Savaitė buvo paskirta šiems jaunesniems skautukams atlikti geruosius darbelius, pagerinti Rako miškus.

Peter Deuschle nuotr.

Prisiminimai „Pulk. Juozo Šarausko“ židinyje

ALĖ NAMIKIENĖ

„Neateik manęs palydėti, geriau šiandien kartu pavalgykim vakariene“ – labai seniai skaitytas neatmenamo autoriaus posakis.

Daugelį savo brolių Amžinybėn palydėję, š. m. liepos 12 d. „Pulk. Juozo Šarausko“ židinio Čikagoje skautai vyčiai susirinko kartu papietauti, kartu pabūti, Lemont, IL.

Už v. s. fil. Sigitą Miknaitį, buv. LSS tarybos pirmininką, brolijos vyr. skautininką, žvakę uždega Janina Miknaitienė.

Židinio seniūnas prit. skautas vytis s. Romualdas Povilaitis į šią sueigą pakvietė ir mirusiųjų skautų vyčių žmonas. Ant juostomis puošto stalo stovėjo baltos žvakės su skautų lelijėle šalia. Kiekvienam išlydėtam broliui R. Povilaitis padarė po žvakidę ant marmuro plokštelės ir net pritaisė vamzdelį gėlytei įmerkti.

Po gardžių pietų „Two Rivers“ restorane brolis Romas kreipėsi į seses ir brolius pranešdamas, kad ši sueiga yra paskutinė. „Mes daug metų budėjome, turime 50-ties metų garbingą ir mūsų artimui naudingą praeitį. Visi mūsų nariai kiekvienas pagal savo išgales esame dirbę įvairiose pareigose Lietuvių Skautų Brolijoje daugelį metų. Patys nesigirdami, nes tai nederą skautiškai dvasiai, turime konstatuoti, kad mūsų gyvenimas nebuvo bergždžias, ir mes prisidėjome prie skautiškojo tikslo tarnauti Dievui, Tėvynei ir Artimui.

Žmogaus gyvenimas, palyginus su mylima gamta, yra labai trumpas. Ažuolai gyvena šimtus metų, o mes esame naudingi sau ir kitiems daug trumpiau.

Dalis mūsų dar aktyviai dalyvauja įvairioje veikloje, visada žinodami, kad skautu esame visą gyvenimą ir mūsų šūkis yra „TARNAUTI“. Tai ir tarnaujame, kol mūsų akys mato, ausys girdi, protas veikia ir kojos neša.

Daugelis mūsų brolių ir sesių jau iškeliavę į Amžinybę. Jie ramiai ilsisi, nes Dievas matė, kad Jų darbai žemėje jau baigti. Ir nors mums jie buvo dar labai reikalingi paduoti ranką vienas kitam einant per gatvę, turime sutikti su Dievo valia.

Šiandien prisimenam savo mirusiųosius brolius: Vytautą Balzarą, Aleksą Pocių, Joną Paronį, Algį Milašų, Algį Šležą, Antaną Jarūną, Modestą Jakaitį, Zigimą Jaunių, Vladą Rupinską, Vytautą Petrauską, Vitalį Damijonaitį, Vaclovą Plioplį, Vytenį Statkų, Romą Račiūną, Juozą Toliušį, Albertą Kerelį, Liudą Rama-

nauską, Aleksą Karaliūną, Sigitą Miknaitį ir tylos minute juos pagerbiame.”

Už savo mirusius vyrus – skautus vyčius žvakes uždegė s. Nijolė Balzarienė, s. Zina Pocienė, fil. Mylita Milašienė-Lauraitienė, j.s. Vida Račiūnienė, v.s. Irena Kerelienė, v.sl. Alė Karaliūnienė, Janina Miknaitienė. Už kitus brolius žvakes uždegė skautai vyčiai/skautininkai: Gediminas Deveikis, Raimundas Korzonas, Jurgis Prapuolenis, Regimantas Vėdegys, Romas Puodžiūnas.

Kai uždegę žvakes nunešė jas ant savo stalų, visur sužibo liepsnelės, lyg mus palikusieji būtų buvę kartu. Buvome labai dėkingi broliui Romui Povilaičiui už tokį gražų brangių žmonių prisiminimą.

Nors Sąjungos vienetų sąrašuose „Pulk. Juozo Šarausko“ židinio vardo ir nebus, bet jo nariai ir toliau dirbs įvairiuose skautiškuose ar lietuvių visuomenės darbuose. Tos kartos skautai vyčiai išpildo savo tradicinės dainos žodžius – „...nors tu ir viens, būk kaip piens...”

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

**Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.**

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00
| Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
| Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Aldona Žemaitytė

aldaze@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

JAV – TARP RUSIJOS IR GRUZIJOS

KĖSTUTIS GIRNIUS

Padėtis Gruzijoje dar nėra nusistovėjusi, tad neįmanoma numatyti visų konflikto pasekmių. Tačiau kai kurios jau aiškios. Perdėm kategoriška tvirtinti, kad Gruzja visiems laikams neteko Pietų Osetijos ir Abchazijos. Visgi Rusijos ir separatistų įtaka Abchazijoje ir Pietų Osetijoje išaugo. Taip pat smuko tikimybė, kad Gruzija perimtų jų valdymą numatomoje ateityje.

Separatistinės valdžios sutelks savo galią tvirčiau negu bet kada. Rusų karių skaičius padidės, jie bus geriau ginkluoti negu anksčiau. Gruzija gal bus priversta išsipareigoti atsisakyti jėgos naudojimo separatistiniuose regionuose, nors iki šiol ji atsisakė tai daryti.

Padidės osetinų priešiškusmas Gruzijai, vietos valdžia ji dirbtinai kurstys. Vyks etninis valymas. Vieni gruzinai patys pasitrauks, kiti bus išvaryti, gali kilti panika ir smarkiai padidėti bėglių skaičius. Taip įvyko 1995 m. rugpjūčio mėnesį, kai beveik visi serbai, gyvenę Krajinos teritorijoje Kroatijoje, per kelias dienas pabėgo arba buvo išvyti per Kroatijos kariuomenės puolimą. Jie niekada nesugrįžo, nors daugelio protėviai ten gyveno šimtmečius. Pakitusi demografinė padėtis neliks be poveikio.

Nukentėjo ir JAV prestižas. Nesulaukę karinės paramos, daugelis gruzinų nusivylė amerikiečiais. Paramos tikėtis buvo visiškai nerealu, bet paprastiems gruzinams galėjo susikurti įspūdis, kad Vašingtonas imsis ryžtingesnių žingsnių.

Jungtinės Valstijos nuolat pabrėžė savo paramą Gruzijos nepriklausomybei ir teritoriniam vientisumui, teikė Gruzijai karinę paramą, apmokė jos karius. Prieš kokį mėnesį tūkstantis amerikiečių kareivių dalyvavo karinėse pratybose Gruzijoje, o 2 tūkst. Gruzijos kareivių tarnavo Irake.

Sprendžiant iš komentarų Lietuvos interneto tinklalapiuose, nemažai lietuvių irgi mano, kad negalima pasitikėti JAV bei supuvusiais ir savanaudiškais Vakarais. Rusijai pasisekė parodyti regionui, taip pat ir Vidurio Azijos šalims, kad ji dar yra galybė, su kuria reikia skaitytis, kad JAV negali visiems primesti savo galios. JAV šito nepamirš ir reaguos griežčiau negu Europos Sąjunga. Vašingtonas atšaukė numatytas bendras su Rusija jūros pratybas, atidėjo Rusijos ir NATO tarybos susitikimą. Ji baus Rusiją ir kitomis priemo-

nėmis.

Nors Vašingtonas tvirtai palaiko Gruziją, jis nesusižavėjęs Tbilisio veiksmais. Patikimiausias JAV dienraštis „The New York Times“ rašo, kad JAV išpėjo Gruziją nevartoti smurto, bet Tbilisis nepaisė prašymo ir nusišė savo planus pulti Pietų Osetiją.

Pasak vieno Jungtinių Valstijų pareigūno, Gruzija nutarė, kad geriau prašyti atleidimo po puolimo, negu leidimo prieš jį, nes žinojo, kad JAV nepritar. Amerikos kariniai patarėjai pažymi, kad puolimo išvakarėse gruzinų kariai neatėjo į numatytus mokymus, nes jie, be abejo, buvo siunčiami į Pietų Osetiją.

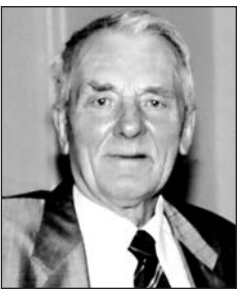
Sprendžiant iš komentarų Lietuvos interneto tinklalapiuose, nemažai lietuvių irgi mano, kad negalima pasitikėti JAV bei supuvusiais ir savanaudiškais Vakarais. Rusijai pasisekė parodyti regionui, taip pat ir Vidurio Azijos šalims, kad ji dar yra galybė, su kuria reikia skaitytis, kad JAV negali visiems primesti savo galios.

Europos Sąjungai bus sunku rasti vieningą poziciją. Lenkija ir Pabaltijo šalys seniai reikalauja, kad Vakarai griežčiau laikytųsi Rusijos atžvilgiu. Daugelis Vakarų Europos šalių skeptiškiau vertina Gruzijos prezidentą Michail Saakašvili, mano, kad reikia vengti nereikalingų susidūrimų, nepasiduoti emocijomis.

Paprastai narės viena kitos viešai nekritikuoja, bet rugpjūčio 13 d. prezidentas Valdas Adamkus išreiškė nusivylimą didžiųjų valstybių, ypač Prancūzijos, laikysena konflikte.

Prancūzija esą neužėmė stiprios ir aiškos pozicijos, „nepasiskė nei į vieną pusę, nei į kitą.“ Atviras ir tiesus žodis paprastai sulaukia tiesaus ir atviro atsakymo, net kai reiskiamas privačiai. Kilus rimtiems ginčams tarp senų ir naujų ES narių, Rusija džiaugtųsi kita pergale, ir ne pačia mažiausia.

LRT

PETRAS KATINAS

Imperijos gairės susmaigstytos

Naujasis Rusijos prezidentas Dmitrij Medvedev, sekdamas savo pirmtako ir „globėjo“ Vladimir Putin pavyzdžiu, patvirtino naują „Rusijos Federacijos užsienio politikos koncepciją“. Pagrindiniai šios koncepcijos punktai sudėlioti siekiant apibrėžti santykius su buvusios Sovietų Sąjungos „respublikomis“. Pirmiausia, žinoma, – su nuolat Maskvos užsiuolama Pribaltika, tai yra su Baltijos valstybėmis. D. Medvedev patvirtintoje koncepcijoje ypatingai pabrėžiama, jog „šliaužiantis ‘istorinis’ agresyvaus nacionalizmo ir nacizmo atgaivinimas posovietinėje erdvėje (Baltijos valstybėse) yra Vakarų politikos dalis, siekiant sulaikyti Rusiją. Vakarų reakcija prarandant savo globalizacijos politikos galimybes iš pagreičio sukuria bandymus, pirmiausia suvokiant Antrojo pasaulinio karo ir pokario istoriją (...). Būtina suteikti visas įmanomas sąlygas mokslininkams atskleidžiant istorinę tiesą. Jokių būdu negalima leisti paversti istorinės tiesos praktinės politikos įrankiu. Griežtai priešintis neofašizmo reiškiniams, bet kokių formų rasinei diskriminacijai, agresyviai nacionalizmui, antisemitizmui, ksenofobijai, bandymams perrašyti istoriją ir tą perrašymą panaudoti siekiant priešpriešos ir atsiteisimo pasaulinėje politikoje, bandymams pagražinti Antrojo pasaulinio karo įvykius.“ Žodžiu, visos minėtos „revizijos“, neofašizmas, agresyvus nacionalizmas kaip tik ir yra pagrindiniai reiškiniai dabartinėje Maskvos politikoje. Juk imperijos „atsiteisimo“ siekimas visiškai neslepiamas. Net oficialių Kremliaus pareigūnų kalbose. Jau nekalbant apie „patriotinę“ spaudą, televizijų ir radijo komentarus, kuriuose nuolat apraudamas imperijos subyrėjimas ir reikalaujama „atsiteisimo“, tai yra baigti terliotis su buvusiomis sovietų „respublikomis“ ir susigrąžinti „istorines slavų žemes“.

D. Medvedev patvirtintoje Rusijos Federacijos užsienio politikos koncepcijoje ypač atkreipiamas dėmesys į tai, kad santykiai su Pabaltiju ir „naująja Europa“ trukdo santykiams su Europos Sąjunga. Pasirodo, kad Baltijos valstybės ir naujosios ES šalys kaišioja pagalius į Briuselio ir Strasbūro ratus. Toliau koncepcijoje pabrėžiama, kad nepaisant tų „nenaudėlių“ trukdžių Maskva jau pasiekė didelių laimėjimų pasirašant dvišales sutartis su Vokietija, Prancūzija, Italija, Ispanija, Suomija ir kitomis „senosios Europos“ šalimis. Dar daugiau – pabrėžiama, jog Lietuva, Latvija ir Estija ne tik atsisako pasmerkti rasizmą, bet ir neapsaugo rusakalbių teisių. Netgi skriaudžia juos. Aišku, tai jokia naujiena. V. Putin pradėta politika puolant Lietuvą, Latviją ir Estiją bus tęsiama ir toliau. Nepaisant to, kad kai kurie naivūs „senosios Europos“ politikai naujojo Rusijos prezidento D. Medvedev asmenyje įžvelgė kažkokių vakarietiško demokratinio bruožų ir iš anksto ėmė tikėtis Maskvos politikos pokyčių į gerąją pusę.

Apskritai šioje naujojoje Rusijos Federacijos užsienio politikos koncepcijoje labai daug dėmesio skirta posovietinėms šalims. Jeigu Baltijos valstybės skelbiamos vos ne nacizmo „liekanomis“, tai daug teigiamų žodžių skiriama draugiškoms Rusijai NVS šalims. Pirmiausia – Kazachstanui ir Baltarusijai, kuriomis esą labiausiai galima pasitikėti. Įdomu tik tai, kad koncepcijoje apie bendrą Rusijos ir Baltarusijos sąjunginę valstybę, apie kurią kalbėta net keliolika metų, šį kartą kalbama gana miglotai. Esą nuo dabar Maskvos ir Minsko santykiai bus grindžiami ne tikta strateginiu bendradarbiavimu, bet, svarbiausia, – rinkos santykiais. Tai yra, tęsiant sąjunginės valstybės kūrimą etapais, dabar tarpusavio santykius tikslingiausia grįsti, kuriant rinkos principais paremtą vieningą ekonominę erdvę. Paprasčiau kalbant, Rusijos ir Baltarusijos bendros valstybės sukūrimas vėl atidedamas. Antra vertus, Minskui aiškiai leidžiama suprasti, kad jis jau nebegaus pusvelčiui nei dujų, nei naftos, o apie bendros valiutos – rusiško rublio – įvedimą kol kas negali būti ir kalbos. Tiesa, pabrėžiama, jog Rusijai tebegresia pavojus iš buvusių SSRS teritorijų. Konkrečiai – iš Vidurio Azijos ir Užkaukazės „respublikų“ bei Afganistano, iš kurio į Rusiją plaukia narkotikų srautai.

Atskiras skyrius skiriamas daugiamilijoninei rusų diasporai posovietinėje erdvėje: „rusai yra mūsų partneris ne tik Rusijos užsienio politikoje, bet ir stiprinant rusų kalbos ir kultūros padėtį“. Pasirodo, naujojoje koncepcijoje prie etnografinės rusų diasporos priskiriami ne tik etniniai rusai, gyvenantys buvusios Sovietų Sąjungos teritorijoje, bet ir tie, kurie „myli ir gerbia Dostojevskį, Stravinskį, Koroliov ir ... Putin“ (!). Kitaip tariant, bus visais būdais remiami ir palaikomi nebūtinai rusų, bet ir vietinių sovietinės tvarkos besiilginčių „penktųjų kolonų“ aktyvistai bei jų partijos. Tokios kaip Lietuvos „valstiečiai liaudininkai“, „darbiečiai“, A. Paulausko socialliberalai, J. Paleckio anūko įkurti „Fronto“ naujieji bolševikai ir panašiai.

Taigi nurodoma, kad Maskvai nuspėjauti į ES bandymus užtikrinti (ypač – savo naujosioms narėms) energetinį saugumą arba bent jau jų priklausomybę nuo Rusijos energetinių išteklių politiniais tikslais. Todėl koncepcijoje pabrėžiama: „Dabar Rusija tvirtai stovi ant kojų ir nepasiduos jokiai spaudimui diktuoti jai ekonominės veiklos taisykles. Rusija naudoja ir naudos savo ekonominius išteklius ir ekonomikos svertus, o taip pat – turimą konkurencinę viršenybę ginant savo nacionalinius interesus.“ Pasakyta pakankamai aiškiai: mes, t. y. Maskva, diktuosime savo sąlygas, nes be mūsų energetinių išteklių Europa neišsivers. Taigi naujoji Rusijos koncepcija nieko gero nežada, visų pirma – jos kaimynėms.

PANEVĖŽIEČIAI APIE PANEVĖŽIEČIUS

Šokių šventė nebūtų šventė – be pasiaukojančių vadovų

LAIMA REISS

Daug gražių žodžių išsakė savo mylimai vadovei, ansamblio „Grandinėlė“ įkūrėjai, choreografei, Lietuvos kultūros žymūnei Zitai Rimkuvienei jos šokėjai, sugrįžę iš XIII Lietuvių tautinių šokių šventės Los Angeles, California.

Zita Rimkuvienė ir Danguolė Razutytė-Varnienė XIII Lietuvių tautinėje šokių šventėje Los Angeles.

Aš, kaip Connecticut valstijos Lietuvių Bendruomenės narė, atlydėjau į šventę mūsų šokėjus ir fotografavau įdomiausias šventės akimirkas. Maloniai nudžiugau pamačiusi gimtojo Panevėžio šokėjų grupę, kuri sulaukė audringų plojimų tolimojoje vakarinėje Amerikos pakrantėje. Iš taip toli ir toks gražus jaunimas su energinga jaunatviška vadove priešakyje! Susipažinusi neiškenčiau nepakalbinti tokio įdomaus žmogaus kaip Zita Rimkuvienė. Artėjant Panevėžio jubiliejui, kur Zitos auklėtiniai vėl džiugins panevėžiečius ir miesto svečius, noriu jums, gerbiami skaitytojai, papasakoti apie šią panevėžietę.

Gyvenime turėjo tris mokytojus

Lygiai prieš 40 metų (1968-aisiais) iš tolimos Žemaitijos Zita į Panevėžio sporto mokyklą-internatą (dabartinę Senvagės m-klą) atvyko siekti sporto aukštumų. Būdama labai lanksti, mikli ir drąsi, ji Tauragės sporto trenerės buvo pasiūlyta treniruotis sportinės gimnastikos srityje Panevėžyje. Pirmoji Zitos pažintis su menais įvyko 1969 metais, kur ji dalyvavo Respublikinėje moksleivių meno ir sporto šventėje Vilniuje, sportinės gimnastikos parodomosioje programoje. Gimnastika Zitai be galo patiko, tačiau šios specialybės, kurioje ji treniravosi nuo pat vaikystės, nepasirinko. Besimokydama Panevėžyje Zita Šeputytė (mergautinė Zitos pavardė) įstojo ir sėkmingai baigė dramos studiją pas garsųjį Juozą Miltinį (daugiau apie šį iškilų menininką skaitykite kitame mano straipsnyje). Zita galėjo būti ir aktorė, bet čia, Panevėžyje, ji nieko neturėjo – nei tėvų, nei giminių, tad vyresnės sesers paskatinta atvyko mokytis į Klaipėdą (dabartinį universitetą), kur 1978 metais baigė Menų fakultetą, išgydama baletmeisterės-pedagogės specialybę. Kaip sako pati Zita, gyvenime ji turėjo tris mokytojus: tai šviesios atminties ir skambaus balso savo mamutę, maestro J. Miltinį ir Klaipėdos universiteto choreografijos katedros dėstytoją prof. J. Gudavičių.

„Užkampio“ laimė

Po studijų Klaipėdoje Zita Rimkuvienė vėl atvyko į Panevėžį diplominei praktikai ir jame pasiliko net 30-čiai metų. Anot Zitos, jos tikrasis paskyrimas buvo Palangoje, o pati buvo pasirinkusi net Biržus – nežinomą miestelį Šiaurės Lietuvoje, netoli Latvijos sienos. Ir šiaudien Zita pati neturi atsakymo, kodėl taip tada norėjo. Ar tai buvo jaunatviškas išsi- blaškymas, ar tiesiog savęs išbandymas naujoje aplinkoje, ar norėjimas viską pradėti nuo nulio?

Diplominę praktiką Zita atliko naujai pastatytuose Panevėžio Statybos tresto kultūros ir sporto rūmuose Šermukšnių gatvėje 31-uoju numeriu pažymėtame didžiuliam pastate, kuriame ji išdirbo iki 2001-ųjų metų, kol ši įstaiga nebuvo pertvarkyta. Visą šitą laikotarpį, nuo diplominės praktikos iki 2001 metų, Zita pavadinio trumpai – „Užkampio“ laimė... Išties, Statybininkų rūmai buvo toli nuo miesto centro, nykiame pramonės rajone, nepatogūs susisiekti. Tačiau neskaitant nepatogios kultūrinei veiklai vystyti vietos, šiuose rūmuose nuo pat 1978-ųjų šoko daug miesto vaikų ir jaunimo. Čia prabėgo patys gražiausi Zitos darbo ir kūrybos metai. Čia buvo šokio ir kūrybos laisvė. Šiuose rūmuose įvyko pirmieji koncertai, pirmieji renginiai, pirmosios išvykos į respublikines ir pasaulio lietuvių dainų šventes (nuo 1985-ųjų Zitos vadovaujamos grupės kas 4 metai dalyvauja Lietuvos dainų ir šokių šventėse, respublikiniuose konkursuose ir festivaliuose).

Gal todėl, kad Zita buvo jauna ir lengviau įveikdavo sunkumus, o gal todėl, kad čia įkurtam Statybininkų kultūros ir sporto rūmų vaikų ir jaunimo tautinių šokių kolektyvui prieš 15 metų buvo suteiktas „Grandinėlės“ vardas, kad tame ansamblyje šokio meno paslapčių mokėsi ir abu Zitos vaikai – Margarita ir Mindaugas, kurie ir užaugo kartu su ansambliu, o tautinius šokius sūnus tęsė iki šiol. Net mažoji anūkė Viktorija (dukros Margaritos dukra) nuo trejų metų lavinasi šokio studijoje Čikagoje. Štai toks mažas tas pasaulis.

Sušoktų koncertų skaičius artėja prie 2,000

Zitos pažintis su Europa prasidėjo kartu su Sąjūdžiu – 1989 metais, kai jos vadovaujamas tuometinės AB „Linas“ vyresniųjų šokių ansamblis „Linas“ tarptautiniame šokių festivalyje Bielsko-Belos vaivadijoje (pietinė Lenkija), Beskidų kalnyno papėdėje įsikūrusiose jaukiuose miesteliuose pristatė Lietuvos kultūrą ir tautinį šokį. Jau tuomet, prieš 20 metų, paslėpę Lietuvos trispalvę tautinių kostiumų maiše ir sėkmingai pravežę per muitinę, tarptautiniame festivalyje Lenkijoje jautėsi tikrais lietuviais. O kitais, 1990-iais metais, Zitos vadovaujama Panevėžio Statybos tresto jaunimo tautinių šokių grupė dalyvavo dainų šventės eitynėse Pabaltijo Sąjūdžio įaudrintomis Talino gatvėmis bei garbingai atstovavo Lietuvą respublikinėje Estijos dainų šventėje. Tai buvo tikros Laisvės šauksmas, Baltijos kelio užuomazga ir vienybės siekis, išlikęs ligi šiol.

Per 30 darbo metų Panevėžyje Zitos kraičių skrynioje puikuoja 12-os respublikinių, Pasaulio lietuvių ir išeivijos lietuvių dainų ir šokių švenčių, 60-ies tarptautinių festivalių diplomai, beveik 200 padėkos raštų iš įvairių renginių ir festivalių, šimtai suvenyrų, o ansamblio koncertų skaičius artėja iki antrojo tūkstančio.

Šokių ansamblis „Grandinėlė“ gyvuoja tik 15 metų, o įvairių ansamblio grupių šokėjams plojo Lenkijos, Latvijos, Estijos, Rusijos, Baltarusijos, Ukrainos, Vokietijos, Danijos, Suomijos, Olandijos, Belgijos, Liuksemburgo, Čekijos, Slovakijos, Bulgarijos, Prancūzijos, Italijos, Ispanijos, Portugalijos, Kanarų salų, Anglijos, Šiaurės Velso, Maroko, Makedonijos, Graikijos, Austrijos, Turkijos, Meksikos, Kanados, JAV, Kipro ir Lietuvos žiūrovai.

O kiek vaikų ir jaunimo pas vadovę Zitą mokėsi šokio meno paslapčių? Skaičius išpūdingas – arti penkių tūkstančių! Ir visiems jos mokiniams visam gyvenimui išliks ne tik meilė šokiui, bet ir Zitos įskiepytas pilietiškumas, tautiškumas bei kitos dorovinės vertybės.

Panevėžio „Grandinėlė“ Los Angeles.

Laimos Reiss nuotraukos

Į šokių šventę už Atlanto – jau ketvirtą kartą

Šių metų birželio antroje pusėje Z. Rimkuvienės vadovaujama šokių ansamblio „Grandinėlė“ jaunimo grupė dalyvavo tarptautiniame šokių festivalyje Šiaurės Kipre, kur be festivalio koncertų panevėžiečiai pristatė Aukštaitijos regiono tautinių kostiumų rinkinį (15 naujų aukštaitiškų tautinių kostiumų), kur pelnė svarių apdovanojimų, o „Grandinėlės“ jaunių grupė dalyvavo XIII Lietuvių tautinių šokių šventėje Los Angeles. „Grandinėlės“ šokėjai į šokių šventę už Atlanto atvyko jau ketvirtą kartą – pirmą kartą 1996 metais dalyvavo Čikagoje X LTŠŠ, 2000-aisiais – XI LTŠŠ Toronte (Kanadoje), 2004 metais – XII LTŠŠ Čikagoje ir 2008-aisiais – Los Angeles.

Pilni išpūdžių ir gero įvertinimo iš XIII Lietuvių tautinių šokių šventės sugrįžo tautinių šokių ansamblio „Grandinėlė“ jaunieji šokėjai. Ši ansamblio 60-oji kelionė išliks įsimintina ne tik dėl nuostabios tropikų gamtos, aukštų kalnų ir dykumų prerijų, smėlių Ramiojo vandenyno, bet ir visų pamėgto „auksinių kopų“ kurorto Santa Monica paplūdimių, Disneyland, Hollywood ir kt. įžymybių, kurias aplankė ansambliciai, bet ir

nuostabiai šiltu priėmimu lietuvių šeimose.

Gana anksti, dar gegužę, pradėjęs koncertinį sezoną, Z. Rimkuvienės vadovaujamas šokių ansamblis „Grandinėlė“ respublikiniame vaikų ir moksleivių konkursiniame festivalyje „Aguonėlė“ iškovojo I vietą, šia kelione už Atlanto tarsi vainikavo savo vasaros išvykų pabaigą, o daugybė padėkos raštų, diplomų ir suvenyrų tiek iš tarptautinio šokių festivalio Kipre, tiek iš JAV papildė ansamblio muziejų.

Basomis kojomis per aštrias ražienas

Ir jeigu šiaudien vadovei Z. Rimkuvienei, kuri šiais metais žymi savo darbo 30-metį, reikėtų suskaičiuoti visų 60-ies tarptautinių šokių festivalių ir šokių švenčių įveiktus kilometrus oru, vandeniu ir žeme – nuo pirmojo tarptautinio festivalio kaimyninėje Lenkijoje 1989 m. iki paskutiniojo 2008 m. Los Angeles – tikriausiai būtų išpūdingas skaičius, o galbūt būtų pasiektas ir kelionių kilometrų rekordas.

Jonas Urbonas, Gintė Damušytė, Algis Zaparackas ir Janina Udrienė Dainavoje.

DAINAVA – MŪSŲ LIETUVA

JONAS URBONAS

Rugpjūčio 3 d. pakeliui iš Čikagos į namus – Detroitą, užsukau į Dainavą – jaunimo stovyklą, į kurios kūrimąsi nuo pat pradžios, nors dar gyvendamas Kanadoje, Windsore, vėliau persikėlus į Ameriką, Detroitą, buvau gana stipriai įsijungęs. Kirtau keliams krūmus, administravau, sudeginau garsų klotimą-daržinę... Apie visa tai galėčiau parašyti ištisą visų tų prisiminimų istoriją. Bet vėl – kitą kartą, kai turėsiu laiko!

Dainava, nežinau, ar tradiciškai, visuomet rengdavo metinę šventę per Šv. Oną, kuri paprastai sukdavosi apie liepos 26-tą, kuomet dažniausiai mus visus, ten susirinkusius, užklupdavo audros. Bet šiemet metinė šventė įvyko rugpjūčio 3 d. Man ten atvykus, ryšulius į automobilius krovėsi tik ką stovyklauti baigę ateitininkai.

Žvilgtėrėjęs į Dainavos kryžių kalną, pastebėjau naujai pastatytą ateitininkų kryžių. Dainavos kryžių kalno istorijoje, kurios iniciatorius, man atrodo, buvo kun. Dabušis, prieš gamtą neatsilaikė nemažai kryžių, bet, kaip matote, dygsta nauji.

Oras tikrai buvo puikus. Pamažu gužėjo naujai stovyklauti atvykstantys, taip vadinamos „Heritage grupės“ stovyklautojai ir, žinoma, detroitiečiai, kurių prisirinko gana daug. Šeiminkės turbūt jau iš vakaro gerai pasiruošė, nelaukdamos oficialaus šventės atidarymo, nes ir mane pavaišino dešromis su kopūstais. Visoje šventės ruošoje pasigedau

senesnių šventės talkininkų – dauguma jų jau iškeliavę į Anapilį, bet man malonu buvo matyti, kad mūsų pirmųjų darbą perėmė nauji, jaunesni.

Dainava tvarkoma puikiai. Ji susilaukia nemažai jos veiklą finansškai paremiančių gana stambiomis aukomis rėmėjų. Nenoriu minėti pavardžių, kad kurių neužmirščiau, bet jų nemažai. Tą dieną vyko Dainavos rėmėjų metinis suvažiavimas-posėdis. Gaila, kad dėl kitų įsipareigojimų negalėjau jame dalyvauti. Mat Lietuvių fronto bičiuliai turėjo mažą posėdį.

Prieš išvykstant man į namus, dar užsukau į naujai prasidedančios „Heritage grupės“ mažai lietuviškai kalbančių stovyklos atidarymą, vėliau jų pakėlimą. Šioje stovykloje mano anūkas jau dalyvauja daugiau nei dešimt metų. Šiemet jis jau vadovaus sporto renginiams.

Taigi, Dainava – mūsų Lietuva. Per tuos, jau dabar 51 metus, joje stovyklavo tūkstančiai mūsų jaunimo: ateitininkai, skautai, na, ir vyresnieji. Pernai metais Lietuvių fronto bičiuliai (jų likučiai) surengė 50-ąją Studijų ir poilsio savaitę.

Neminint pagrindinių jos sumanytojų dr. Adolfo ir Jadvygos Damušių, į jos kūrimą darbais ir aukomis buvo įsijungę daug detroitiečių. Pagarba jiems visiems. Šventėje apsilankė ir Damušių prieauglis – LR ambasadorė Kanadoje Gintė Damušytė, kuri čia pradėjo pirmuosius žingsnius ir dabar puikiai atstovauja Lietuvai Kanadoje.

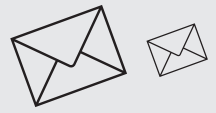

Sendraugių stovykla 2008 m. Dainavoje.

Dainos Čyvienės nuotr.

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais:
redakcija@draugas.org
dalia.cidzikaite@gmail.com

ALOYZO VAIKAI

Neseniai Čikagos priemiesčio Cicero Šv. Antano bažnyčios patalpose buvo surengtas rašytojo Aloyzo Barono minėjimas. Pagalvojau, ar nebūtų puiku (gal tik kitoje, lietuvių daugiau lankomoje vietoje), jei ir kitiems, jau Anapus iškeliausiems rašytojams ar poetams, būtų surengti panašūs minėjimai? Gal net ir dienraščio puslapiuose būtų galima jau visai skirtingą kartą supažindinti su buvusiais išeivijos kūrėjais? Įdomu buvo skaityti Lietuvos rašytojo pasaką apie arklį, bet taip pat su nostalgija perskaityčiau, kaip filosofuoja Aloyzo Barono kaimo žmogus, kaip apie moteris kalba Nelė Mazalaitė ar kodėl Henriko Radausko eilėraštyje medyje verkia angelas.

Su Aloyzu Baronu susipažinau 1950–1952 metų laikotarpy. Viename moksleivių ateitininkų kuopos susirinkime A. Baronas pasiūlė mėgstantiems rašyti ar skaityti susiburti į literatūros būrelį. Raginti ilgai nereikėjo, greitai susidarė gal dvidešimties jaunų ateitininkų grupė. Taip gimė „Aloyzo vaikai“. O, kaip aš laukdavau tų A. Barono vaikų pokalbių! Vaziuo-

davau su persėdimu iki 55 ir Paulina gatvių, kur jėzuitai jau turėjo nusi-pirkę nedidelį namą. To namo saulėtame pusrūsyje vykdavo mūsų susitikimai. Atsimenu, A. Baronas, kiek linktelėjęs, su humoro gyslele, visus ragindavo mėginti rašyti ir kuo daugiau skaityti. Taigi rašėme, klausėmės kitų skaitant, laukėme rašytojo kritikos ir patarimų. Kada kartą perskaičiau savo rašinį apie damą taksuoko kojom, rašytojas juokėsi, patarė prenumeruoti „Atlantic“ žurnalą, sakydamas, kad stengiantis ir daug skaitant, gal ir tapčiau antra N. Mazalaite. Bet kur tau! Studentiška kišenė tada „neikando“ žurnalo prenumeratos, o N. Mazalaitę pasivyti reikėjo daugiau negu žurnalo ar pasakėlės apie damą su taksuoko kojom. Girdėjau tik, kad kalbėdamas apie savo „vaikus“, A. Baronas išsitarė: iš būrelio išaugo viena rašytoja – Danutė Brazytė-Bindokienė ir jam žmona Nijolė Narbutaitė-Baronienė.

Liuda (Širmulytė) Germanienė
Lisle, IL

„Aloyzo vaikai“ 1953 m. Iš k. į d.: Dalilė Valančiūtė-Polikaitienė, Janina Šoliūnaitė-Matulionienė, Liuda Širmulytė-Germanienė, Aloyzas Baronas, Aleksas Šatas, Vacys Kleiza, Ramona Jonauskaitė-Padleckienė, Algis Žemaitis ir Danutė Brazytė-Bindokienė.

ŠV. KAZIMIERO LIETUVIŲ KAPINĖS

„Draugo“ dienraštyje, laiškų skyriuje („Draugas“, 2008 m. birželio 12 d.), skaičiau Jono Kučėno nusi-skundimą, kad telefonų knygoje negalima buvo rasti Šv. Kazimiero kapinių. Šios lietuvių įsteigtos kapinės vis dar yra, tik bėda, kad Čikagos vyskupija panaikino visų kapinių tautinius pavadinimus: lietuvių, lenkų, slovakų ir t. t. ir vietoj jų uždėjo lentą su užrašu „Katalikų kapinės“.

Lietuvių Šv. Kazimiero kapines administruoja Petras Blekys. Pasiteiravus jo apie tai sužinota, kad į jo administruojamą teritoriją yra priširtos dar trys mažesnės kapinės ir į jas įeina ir J. Kučėno paminėtos Mt. Olivet kapinės.

Reikia pasidžiaugti, kad lietuviai šiose kapinėse, turintys sklypus arba palaidotus artimuosius, yra susiorganizavę į draugiją – Šv. Kazimiero lietuvių kapinių sklypų savininkų organizaciją, kuriai vadovauja Birutė Matutis-Vitkauskienė su valdyba. Norint įsijungti į šios organizacijos eiles, reikia tik susimokėti nario mokestį,

kuris yra tarp 3-5 dol. metams (B. Matutis-Vitkauskienės tel.: 630-257-3182 (n.) arba 630-253-6374 (m.)). Pirmininkė ir valdyba yra labai dėkingi a. a. dr. Leonui ir Irenai Kriaučeliūnams, paaukojusiems 100 dol. mūsų draugijos veiklai tęsti. Pajamų knygos yra tikrinamos Lietuvių Bendruomenės Kontrolės komisijos. Narių sutelktos aukos panaudojamos minėjimams, kurie vyksta du kartus į metus, rengti.

Šios organizacijos įsisteigimui labai daug įtakos turėjo lietuvių visuomenės kovos, vadovaujant Algiui Regiui ir jo komitetui, su Čikagos vyskupija dėl mirusiųjų laidojimo būdo ir užrašų ant paminklų rašymo.

Lietuvių visuomenė yra labai dėkinga tiems asmenims, kurių pastangų dėka buvo įsteigtos šios kapinės. Šių pasiryžėlių, kapinių steigėjų prisiminimui administracija pastatė didingą paminklą, prie kurio vyksta pagerbimai ir padėkos maldos.

Antanas Paužuolis
Draugijos reikalų vedėjas

Beijing olimpiinių žaidynių simbolis.

EPA-ELTA nuotr.

OLIMPIADA-2008

Antrą pergalę stalo teniso turnyre iškovojo 31-erių metų Rūta Pašauskienė. Lietuvos stalo tenisininkė pirmajame pagrindinio moterų vienetų turnyro rate po permainingos 46 min. trukusios kovos 4:3 nugalėjo 25-erių metų Šiaurės Korėjos atstovę Mi Yong Kim, kuri yra 2001 m. pasaulio čempionato komandinių varžybų sidabro medalininkė. Antrajame rate R. Pašauskienės varžovė bus 34-erių metų pasaulio bei Europos pirmenybių prizininkė vengrė Krisztina Toth. Pirmadienį moterų vienetų varžybų atrankos varžybose Lietuvos stalo tenisininkė 4:0 įveikė brazilę Marianą Nonak bei pateko į pagrindinį turnyrą.

***

Aštuntąją vietą dviratininkų varžybų sprinto rungtyje užėmė 25-erių metų planetos vicečempionė Simona Krupeckaitė, antradienį važiavime dėl 5–8 vietų iš pradžių aplenkusi visas varžoves, tačiau vėliau buvusi pašalinta. Lietuvos dviratininkė šiame važiavime liko paskutinė po to, kai teisėjai nustatė taisyklių pažeidimą jos važiavime – varžovės S. Krupeckaitė lenkė vidine tako puse. Tad penktoji vieta atiteko prancūzei Clara Sanchez (12,264 sek.), aplenkusiai baltarusę Nataliją Cylinską bei amerikietę Jennie Reed. Sprinto rungties olimpine nugalėtoja pirmą kartą per savo karjerą tapo triskart pasaulio čempionė britė Victoria Pendleton, aplenkusi australę Anna Meares. Bronza šioje rungtyje atiteko olimpiados šeimininkei Guo Shuang, kuri dusyk važiavime dėl trečiosios vietos aplenkė olandę Willy Kanis.

***

Lietuvos dviratininkė Svetlana Pauliukaitė moterų dviračių 25 km grupinėse lenktynėse su dešimčia tarpinių finišų pirmadienį užėmė 12-ąją vietą. 23-ejų metų panevėžietė pelnė 2 taškus. Po pirmojo bandymo lietuvė važiavimą baigė trečia.

***

Baidarių ir kanojų irklavimo atrankos varžybose iš karto į finalą nepavyko patekti kanojininkams Raimundui Labuckui bei Tomui Gadeikiui. Sportininkai iš Lietuvos antradienį 500 m nuotolį įveikė per 1 min. 42.803 sek. ir liko ketvirti bei varžysis pusfinalyje. Tiesiai į finalą pateko Kinijos, Rusijos bei Lenkijos irklotojai.

***

Į finalą nepavyko iš karto patekti ir atrankos varžybose dvivietę baidarę irklavusiems Alvydui Duonėlai ir Egidijui Balčiūnui. Lietuvos pora 500 m atkarpoje antradienį sugaišo 1 min. 31,332 sek. ir pirmajame plaukime užėmė penktą vietą tarp aštuonių dviviečių bei varžysis pusfinalyje. Lietuvius nuo finalo skyrė tik 0,992 sek. Pirmąsias 3 vietas užėmė ir tiečiai į finalą pateko Vokietijos, Prancūzijos ir Italijos sportininkų poros. A. Duonėlą ir E. Balčiūną plaukime 0,212 sek. aplenkė ir Latvijos baidarininkai.

***

28-erių metų Lietuvos atstovui Jaroslavui Jakšto nepavyko padovanoti Lietuvai antrojo olimpinio medalio – mūsų boksininkas, kaip ir sunkiaatletis R. Vyšniauskas, dėl patirtos traumos atsisakė tęsti kovą. Lietuvis bokso varžybų svorio kategorijoje virš 91 kg ketvirtfinalyje surėmė kumščius su milžinu iš Didžiosios Britanijos David Price. Kaip ir buvo spėjama, 194 cm ūgio ir 91,5 kg svorio mūsiškiui akistata su D. Price buvo labai sunki, nes varžovas (203 cm, 110 kg) turėjo apčiuopiamą tiek ūgio, tiek svorio pranašumą – J. Jakšto pirmąjį kėlinuką savo daug aktyvesniam varžovui taškais pralaimėjo 1:3, o vėliau dėl kojos traumos pasidavė. Jei lietuviui vis tik būtų pavykę įveikti Didžiosios Britanijos sportininką, mūsiškio rankose būtų atsidūręs mažiausiai bronzos medalis. Tuo tarpu dabar vilnietis bus priverstas tenkintis penktąja vieta.

***

Lietuvos rinktinė patyrė pirmąją nesėkmę vyrų krepšinio turnyre, penktojo turo rungtyne A grupėje pirmadienį triuškinamai 75:106 pralaimėjusi Australijos komandai. Jau anksčiau grupės nugalėtojos vardą užsitikrinusiai mūsų šalies komandai Kšištofas Lavrinovičius pelnė 14 taškų ir atkovojo 8 kamuolius, Linas Kleiza ir Rimantas Kaukėnas surinko po 12 taškų, Ramūno Šiškauskas sąskaitoje – 10 taškų. Lietuvos ir Australijos rinktinės olimpinėse žaidynėse susitiko jau penktąjį kartą ir visus 4 ankstesnius sykius pergalę šventė lietuviai. Ketvirtfinalyje lietuviams teks žaisti su ketvirtąją vietą B grupėje užimsiančia komanda. Ją taps Graikijos arba Kinijos komanda.

Europos centras Lietuvai per brangus

Vilnius, rugpjūčio 18 d. (BNS) – Nors Lietuva pasaulyje reklamuojasi kaip šalis, kurioje mokslininkai nustatė esant Europos geografinį centrą, šis faktas Vilniaus apskrįčiai pasirodė esąs pernelyg brangus ir keblus malonumas. Praėjus ketveriems metams nuo tos dienos, kai Lietuvai stojant į Europos Sąjungą (ES) Girijos kaime buvo įrengtas informacinis centras ir pastatytas paminklas, skirtas įamžinti svarbią datą ir geografinį centrą, valstybė nebesidomi Europos centru.

Interneto tinklalapis, teikęs informaciją apie Europos geografinį centrą, laikinai uždarytas. Neveikia ir kitas tinklalapis, turintis suteikti informacijos apie Europos centrą, – Vilniaus apskrities turizmo informacijos centro (VATIC). Vilniaus apskritis teigia neturinti lėšų šioms interneto svetainėms, nors kur kas mažesnė ir kuklesnė Telšių apskritis išlaiko ir tinklalapį, ir turizmo centrą.

Vilniaus apskrįčiai pritrūko lėšų įsigyti ir visų Europos valstybių vėliavas, tad ant Europos centru vadinamos kalvos plevėsuoja tik ES narių vėliavos. Tiesa, per ketverius metus greta kuklios informacinio centro trobelės išaugo dar vienas, dukart didesnis medinis pastatas, kuris neabejotinai kainavo kelis kartus daugiau, nei būtų sumokėta už vėliavas. Matyt, turėta ir tikslų, kaip jį panaudoti, tačiau dabar jis stovi tuščias.

2004 m. ant kalvos Girijos kaime iškilmingai įrengus informacinį centrą bei pastačius stojimui į ES skirtą balto granito koloną, Prancūzų nacionalinio geografinio instituto mokslininkai sekundės tikslumu nustatė Europos centro vietą. Po patikslinimo Europos centras buvo nukeltas 5 km į pietus, prie Pašilių kaimo, esančio tame pačiame Vilniaus rajone.

Tuometinei A. M. Brazausko socialdemokratų vyriausybei, įkišusiai kelis šimtus tūkstančių litų į paprastos Lietuvos kalvos betonavimą ir informacinio centro statybą, naujos mokslininkų išvados nepatiko. Jau buvo įsukta mašina, turėjusi reikiams žmonėms duoti pelno iš Europos centro, tarp jų – ir golfo klubui, pasivadinusiam Europos centro vardu.

„Dabar geografinis Europos centras yra tiksliai žinomas. Tačiau tai siekiama visais įmanomais būdais nuslėpti nuo visuomenės, nes centras trukdo verslo interesams,“ – paaiškino profesorius Paulius Kavaliauskas.

Yra žinoma, kad 3 verslo įmonės planuoja įrengti žvyro karjerą kaip tik toje vietoje, kur tiksliai nustatytas Europos geografinis centras. Spėjama, kad žvyro karjeras – tik priedanga būsimoms gyvenamųjų namų statyboms, nes žvyro šioje vietoje nėra daug. Baigus jį kasti būtų lengviau jau suniokotoje teritorijoje gauti leidimą statyti privačius namus.

Ant kalvos Girijos kaime pastatyta stojimui į ES skirta balto granito kolona.

Baigėsi PLB ir PLJS suvažiavimas

Atkelta iš 1 psl.
galėtų įvykti kartu su prezidento rinkimais 2009 m.

PLB valdybos pirmininkė R. Narušienė, aptardama naujojo Pilietybės įstatymo rengimo istoriją, apgalvestavo, kad pilietybės klausimo pristatymas Lietuvos visuomenei nebuvo išsamus ir daugeliu atveju oficialių asmenų aptartas, nepaisant oficialaus PLB požiūrio. Pasak jos, nuosekliai bandyta įtvirtinti nuostatą, kad užsienio lietuviai reikalauja teisės visiems asmenims turėti „dvigubą pilietybę“, tuo tarpu PLB visuomet siekė tik išsaugoti prigimtine teisę į pilietybę, kad, nepaisant visų aplinkybių, iš gimimu įgijusių pilietybę piliečių ir jų palikuonių ji nebūtų atimama prieš jų valią. R. Narušienės manymu, toks šio klausimo pateikimas klaidina Lietuvos visuomenę bei sumažina galimybes įtvirtinti šią teisę ir kenkia Lietuvos valstybei.

Suvažiavimo dalyviai priėmė re-

komendaciją, pagal kurią kraštų lietuvių bendruomenių valdybos raginamos aktyviai prisidėti, kviečiant užsienyje gyvenančius LR piliečius dalyvauti Seimo bei prezidento rinkimuose. Taip pat, atsižvelgiant į kar veiksmus Gruzijoje, suvažiavimo dalyviai paskelbė pareiškimą, kuriame reikalaujama nedelsiant sustabdyti Rusijos karinę agresiją Gruzijos atžvilgiu ir išvesti karinius dalinius iš Gruzijos teritorijos. Pareiškime taip pat pabrėžiama, kad užsienyje gyvenantys lietuviai puikiai atsimena skausmingas Lietuvos okupacijų pasekmes ir ligi šiol dėl tokios Rusijos politikos jaučia grėsmę Lietuvai. Pareiškimas nusiųstas Rusijos ambasadoriui, kitoms diplomatinėms atstovybėms.

2009 m. liepos mėn. Vilniuje numatoma surengti PLB Seimą, kurio metu bus nubrėžti tolesni Pasaulio Lietuvių Bendruomenės veiklos tikslai ir uždaviniai.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

NATO ministrai paragino Rusiją laikytis susitarimo

NATO Šiaurės Atlanto tarybos priimtame pareiškimе Rusija raginama laikytis paliaubų susitarimo.

Briuselis, rugpjūčio 19 d. (AFP/BNS/ELTA) – NATO užsienio reikalų ministrai antradienį per specialų susitikimą parėmė Gruziją ir pareikalavo išvesti iš šios Kaukazo valstybės rusų pajėgas, tačiau perspėjo neišaldyti diplomatijos Maskvos atžvilgiu.

26 NATO užsienio reikalų ministrų susitikimą sušaukė JAV valstybės sekretorė Condoleezza Rice, kuri į Belgijos sostinę atvyko turėdama griežtą nuomonę dėl Maskvos.

Nesant jokių žadėto Rusijos pajėgų išvedimo iš Gruzijos ženklų, ji sakė: „Pasišimsime ženklą, kad neleisime Rusijai nubrėžti naujos linijos prie tų valstybių, kurios dar nepriklauso tarpžemyninėms struktūroms, – tokių kaip Gruzija ir Ukraina. Esame pasiryžę neduoti jiems pasiekti jų strateginio tikslo.”

Washington, kuris pabrėžė, kad po Rusijos veiksmų Gruzijoje su Maskva negali būti bendraujama įprastai, paragino nuodugniai persvarstyti NATO ryšius su rusais, įskaitant dialogą dėl kovos su terorizmu ir priešraketinės gynybos.

Tačiau C. Rice ir britų užsienio reikalų sekretorius David Miliband sušvelnindami griežtą nuostatą, kurios laikėsi kilus konfliktui, ir perspėjo neatsikirti atsigaunančios Rusijos.

D. Miliband atvykęs į susitikimą žurnalistams taip pat sakė, jog NATO tikisi, kad Rusija laikysis savo įsipareigojimų tuoj pat išvesti karius iš Gruzijos.

C. Rice sutiko, kad dialogas su Maskva nebus nutrauktas ir kad bendradarbiavimas tęsis tokiais svarbiais klausimais kaip Irano ir Šiaurės Korėjos branduolinės programos.

Pažangos ženklas yra tai, jog Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacija (ESBO) gavo Rusijos sutikimą, kad į Gruziją būtų nusiųsta 20 karinių stebėtojų. „Dabar ESBO laukia Tbilisio leidimo”, – susitikimo užkulisuose sakė šiuo metu Organizacijai pirmininkaujantis Suomijos užsienio reikalų ministras Alexander Stubb.

Krizė dėl stipraus Rusijos atsako į Gruzijos bandymą atgauti Maskvos remiamo separatistinio Pietų Osetijos regiono kontrolę smarkiai pablogino Rytų ir Vakarų santykius. Tai vienas didžiausių pablogėjimų po šalio karo. Šis konfliktas taip pat gali

įvairyti naują pleišną į pagrindinį karinį Vakarų susivienijimą.

Vieną stovyklą, siekiančią griežtos nuostatos dėl Rusijos veiksmų, sudaro Didžioji Britanija, Kanada, JAV ir dauguma Rytų Europos šalių, o kita – Prancūzijos ir Vokietijos vadovaujama stovykla, kuriai priklauso dauguma Vakarų Europos šalių ir kuri remia Vengriją, Slovėniją ir kitas narės, – nenori toliau gadinti santykių su Maskva.

Atrodo, kad NATO ministrai yra pasiryžę ne tik pasiųsti griežtą ženklą dėl įvykių Gruzijoje, bet taip pat nutraukti įtampą didinusį žodžių karą.

Vokietijos užsienio reikalų ministras Frank-Walter Steinmeier, kurio šalis krizės metu neuždarė ryšių su Maskva linijų, antradienį sakė, kad Rusija privalo išvesti savo karius „bent iš Gruzijos širdies”. Jis nesakė, ką vadina Gruzijos širdimi, bet tai galėtų reikšti visą Gruzijos teritoriją, išskyrus du separatistinius regionus – Pietų Osetiją ir Abchaziją.

NATO Šiaurės Atlanto tarybos, kurioje dalyvavo ir Lietuvos diplomatijos vadovas Petras Vaitiekūnas, priimtame pareiškimе Rusija raginama laikytis paliaubų susitarimo.

Ministrai išreiškė tvirtą paramą Gruzijos nepriklausomybei, teritoriniam vientisumui ir demokratiškai išrinktai valdžiai, sutarė teikti pagalbą, būtiną normaliam visuomenės gyvenimui ir ekonominei veiklai atkurti. Ketinama nedelsiant įvertinti konflikto metu padarytą žalą Gruzijai ir spręsti dėl kitų pagalbos priemonių.

Anot Užsienio reikalų ministerijos, posėdyje nutarta, kad konfliktas nepakeitė NATO įsipareigojimų dėl Gruzijos stojimo į NATO. Patvirtinę šios aiškią šios šalies galimybę tapti NATO nare, NATO šalių užsienio reikalų ministrai šių metų gruodžio mėnesį svarstys Narystės veiksmų plano suteikimo Gruzijai klausimą. NATO šalis nutarė įsteigti NATO-Gruzijos komisiją.

Ministras P. Vaitiekūnas susitikime pažymėjo, kad Rusijos veiksmai turės ilgalaikių pasekmių saugumui Europoje. Pasak Lietuvos diplomatijos vadovo, „po pastarųjų Rusijos veiksmų turėsime peržiūrėti visą mūsų santykių su Rusija įvairovę, taip pat – ir bendradarbiavimą su šia šalimi NATO ir Rusijos taryboje”.

EUROPA

PARYŽIUS

Prancūzijos prezidentas Nicolas Sarkozy išvyko į Afganistaną, kuriam, pasak prezidentūros šaltinio, per susirėmimus su pasala surengusiais talibų kovotojais žuvo 10 NATO misiją vykdančių Prancūzijos karių. Prancūzų kariai žuvo „per bendrą žvalgybos misiją su Afganistano nacionaline armija”, – sakoma prezidentūros pranešime.

STOKHOLMAS

Reaguodama į karinį konfliktą Gruzijoje bei apsvarsčiusi galimas grėsmes, Švedijos vyriausybė nutarė laikinai nutraukti visus karinius ryšius su Rusija. Švedijoje plačiai aptarinėjamas karinis konfliktas Gruzijoje, jo politinės pasekmės pasauliui ir Rusijos kaimynių gynybos strategijų gyvybingumas. Išnagrinėjusi Rusijos grasinimus patalpinti branduolinį ginklą Kaliningrade, duomenis apie šios valstybės kovinius įrengimus ir jų pajėgumą, Švedijos vyriausybė kol kas nekeičia savo gynybos politikos. Nors šaliai šiandien negresia karinė agresija iš Rusijos pusės, toks pavojus kyla Baltijos šalims ir Lenkijai, todėl, pasak Švedijos užsienio reikalų ministro Carl Bildt, iš draugiškumo su kaimyninėmis valstybėmis Švedijos nuostata santykiuose su Rusija turėtų būti peržiūreta.

RUSIJA

MASKVA

Rusijos generalinio štabo viršininko pavaduotojas paneigė Vakarų žiniasklaidos pranešimus, kad Maskva planuoja branduoliniais ginklais aprūpinti savo karo laivus Baltijos jūroje. „Kam dabar aprūpinti Baltijos laivyną branduoliniais ginklais ir kaip mes tai siejame su padėtimi, kurioje esame, turiu omenyje konfliktą dėl Pietų Osetijos?” – per spaudos konferenciją klausė Anatolij Nogovycyn. „Užteko politinės brandos ir sveiko proto įvesti kontrolę, nes tai kol kas yra pražūtingiausias ginklas, kokį tik turi žmonija”, – pažymėjo jis.

AZIJA

KABULAS

Talibano mirtininkai anksti ant radienį bandė pulti JAV karinę bazę Rytų Afganistane ir keli jų buvo rasti negyvi, pranešė provincijos gubernatorius. NATO Tarptautinės saugumo paramos pajėgos (ISAF) patvirtino, kad buvo užpulta JAV karinė bazė šalies rytuose, 30 km nuo Pakistano sienos esančiame Chosto mieste, bet detalių negalėjo pateikti. Naujas išpuolis buvo įvykdytas kitą dieną po to, kai per mirtininko išpuolį prie Kemp Salerno žuvo 10 ir buvo sužeista dar 13 afganų darbininkų. Saugumo pajėgoms netrukus pavyko užkirsti kelią antram mirtininko išpuoliui, sakė afganų pareigūnai. Atsakomybę dėl šių nusikaltimų prisiėmė Talibanas.

JAV

WASHINGTON, DC

JAV valstybės sekretorė Condoleezza Rice pirmadienį pažadėjo toliau dirbti kartu su Pakistano vyriausybe ir padėkojo atsistatydinusiui prezidentui Pervez Musharraf už paramą kovoje su „al Qaeda”. Ji dar pridūrė, kad P. Musharraf, paskelbęs apie savo atsistatydinimą, „buvo vienas labiausiai pasiaukojusių Jungtinių Valstijų partnerių kare su terorizmu ir ekstremizmu”.

KEY WEST

Atogrąžų audra „Fei”, per kurią Karibų jūros salose žuvo per 50 žmonių, pirmadienį atnešė į Floridos salas smarkias liūtis ir vėtras, kurios vartė medžius ir kelio ženklus, o vėliau smogė pietvakarių Floridai. Prieš persirisdama per pažeidžiamų Floridos salų grandinę Atlanto viesulų sezono šeštoji audra nevirto viesulu, tačiau jos vėjo greitis sustiprėjo iki 97 km per valandą. Vietos valdžia pranešė apie potvynius ir nedidelę žalą. Audros kelias aplenkė Mexico įlankoje esančias JAV naftos ir dujų gavybos įrenginius. Atogrąžų audra „Fei” antradienį judėjo išilgai pietvakarinės Floridos pakrantės maždaug 15 km per valandą greičiu. Valstijos pietrytinėje dalyje esančias tankiai gyvenamas apylinkes užgriuvo stiprios liūtys ir gūsingi vėjai. Per Kubą ši atogrąžų audra praslinko nepadariusi didesnės žalos.

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight
Krovinių gabenimas laivu | visas pasaulio šalis.

Air Freight
Krovinių gabenimas lėktuvu | visas pasaulio šalis.

Auto Export
Automobilių pirkimas bei siuntimas | visas pasaulio šalis.

Small Packages
Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas | namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

Trucking
Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

A. a. Viktoro Kučo portretas per gedulingas pamaldas Pal. J. Matulaičio misijoje.

A. a. V. Kučo sūnus Linas neša urną su tėvo pelenais iš Pal. Jurgio Matulaičio misijos Lemonte.

DAR VIENA SKAUDI NETEKTIS

ATSISVEIKINTA SU A. A. VIKTORU KUČU

EDVARDAS ŠULAITIS

Liepos 29 d. nemažas būrys tautiečių Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje Lemonte atsisveikino su lietuvių visuomenės darbščiu, ramaus būdo veikėju Viktoru Kuču, gimusiu šalia Kybartų, Vilkaviškio apskrityje 1929 m. balandžio 8 d. Jis mirė liepos 17 d. po nelaimingo atsitikimo namuose Homer Glen, IL miestelyje. Nelaimė įvyko praėjusių metų gruodį, po jos Viktoras negalėjo atsigauti, skausmus kentė 7 mėnesius, kol baigė šios žemės kelionę.

Kybartų gimnazijoje baigęs 5 klases, kaip ir daugelis likimo draugų, turėjo trauktis su tėvais ir seserimi į Vokietiją. Ten po karo baigė Hanau pabėgėlių stovyklos lietuvių gimnaziją ir 1947 m. nusprendė laimės ieškoti Australijoje. Jo sesuo Stasė iškeliavo į Kanadą, o tėvai laukė, kol atsiras galimybė išvykti į Ameriką.

Australijos Hobarto mieste Viktoras įgijo radiografo specialybę, o 1956-aisiais persikėlęs gyventi į Čikagą apsigynė branduolinės medicinos technologo diplomą. Apie 34 metus jis buvo F. Cuneo memorialinės ligoninės Radiologijos skyriaus vadovu, ištikimai ėjo šias pareigas, buvo gerbiamas bendradarbių.

Nuo jaunystės dienų Kybartuose priklausęs skautų organizacijai, tą savo pomėgį tęsė ir Čikagoje. 1960 m.

buvo šio miesto lietuvių skautų „Lituanicos“ tunto tuntininkas, o 1960–1963 m. – ir Lietuvių skautų sąjungos tarybos narys.

Taip pat ėjo daugybę kitų pareigų. Nuo 1994 m. visą dešimtmetį buvo vaikų žurnalo „Eglutė“ administratorius, šešerius metus administravo „Pasaulio lietuvių“ žurnalą.

V. Kučas buvo PLB techninis darbuotojas. Daugelį darbų jis atliko kartu su žmona Regina, kurią vedė 1958 m. sausio 25 d. ir galvojo, kad dar galės iškilmingai atšvęsti judviejų 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Tačiau Aukščiausiojo buvo lemta kitaip – sukaktis praėjo jam

gulint sunkios ligos patale.

Pora susilaukė dviejų vaikų – Viktorijos (dabar Siliūnienė) ir Lino, kurie jau sukūrė savo šeimas.

V. Kučo pageidavimu jo palaikai buvo sudeginti, apsilankiusieji liepos 29 d. vykusiose šv. Mišiose galėjo matyti tik urną su pelenais. Mišias aukojo iš Lietuvos atvykęs buvęs Palaimintojo Jurgio Matulaičio katalikų misijos kapelionas Algirdas Paliokas, SJ, jam padėjo prel. Ignas Urbonas.

Kun. A. Paliokas pasakė pamokslą, gražiais žodžiais įvertindamas a. a. Viktoro darbus.

Pasibaigus pamaldoms, su miru-

siuoju atsisveikino anūkė Darija Siliūnaitė, anūkas Aleksandras Kučas ir Jolita Arzbaeher (Kriaučeliūnaitė), kuri šiltais, vaizdingais prisiminimais apie savo dėdę pasidalino su jo palydėti atėjusiais tautiečiais.

V. Kučo pelenai palaidoti Šv. Kazimiero kapinėse.

Man su a. a. Viktoru teko kartu mokytis Kybartų gimnazijoje. O ir Čikagoje nemažai bendrauta, ypač kartu dirbant „Pasaulio lietuvių“ žurnale. Mano atmintyje Viktoras išliko kaip tylus, bet daug padaręs žmogus, kuris atidavė duoklę ne tik šeimai, bet ir visai lietuvių bendruomenei. Todėl nenuostabu, kad atsisveikinti su juo atėjo daug žmonių, nepaisant, kad gedulingos Mišios vyko paprastą darbo dieną. Šeimos pageidavimu, buvo suaukota daug pinigų „Vaiko vartai į mokslą“ organizacijai ir tėvams jėzuitams.

Velionis labai domėjosi savo gimtuoju miestu – Kybartais. Dar pernai jis ten lankėsi, fotografavo (beje, jis buvo didelis fotoentuziastas, padaręs daug meniškų nuotraukų), norėjo daugiau patirti apie šios vietovės praeitį, stengėsi ją įamžinti. Nemažai padėjo žmonėms, kurie tvarkė elektroninę svetainę apie tą buvusį žymų Lietuvos pasienio miestą.

Ilsėkis ramybėje, mielas kolega. Užuojauta žmonai ir kitiems artimiesiems.

Viktoras Kučas (tada – Kučiauskas; stovi pirmoje eilėje trečias iš kairės) Kybartų gimnazijos tarp 5 b klasės mokinių 1944 m. prieš pasitraukiant į Vakarus. Aukščiausiai prie lango yra šių eilučių autorius Edvardas Šulaitis.

SKELBIMAI

PASLAUGOS

Senelių namai Los Angeles, CA,
laukia gyventojų. Garantuojame draugišką aplinką, skanų maistą, gerą priežiūrą, nuostabų klimatą. Leidimas: 197605898. Tel: (323) 353-2140, fax: (323) 931-4576, Jūratė Ezerskienė.

IŠNUOMOJA

Išnuomojami du 4 kamb. butai. Vienas Cicero miestelyje, o kitas Kedzie ir 66 pl. su baldais. Netoli parduotuvių. Geras susisiekimas. **Tel. 708-656-6599**

STASYS CONSTRUCTION

Stalio darbai, rūšių, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“, plokšti ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą. **S. Benetis, tel. 630-241-1912**

* **Moteris ieško** darbo prižiūrėti senelius. Gali išleisti atostogų, pakeisti bet kurią savaitės dieną. Siūlyti ir kitus variantus. Vairuoja automobilį. Anglų kalba buitinė. Tel. 708-833-0417.

* **Legalus vyras**, turintis automobilį, ieško darbo prižiūrėti senelius. Gali gyventi kartu. Tel. 773-577-6811.

* **Moteris gali** padėti šeštadieniais Oak Lawn ar aplinkiniuose rajonuose. Tel. 708-220-3202.

Nuolaida

Užprenumeravus „DRAUGĄ“ metams vardadienio ar gimtadienio proga, vieną mėnesį „Draugą“ siųsime nemokamai.

vardas, pavardė _____

adresas _____

telefono numeris _____

Siųskite: DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629

Nuolaida galioja naujoms prenumeratoms JAV.
Metinės prenumeratos kaina – \$150.00. „Draugą“ siųsime 13 mėnesių.

BALTOJI KNYGA

(Nūdienės Lietuvos šviesuolių mintys apie Lietuvą ar jos ateitį)

Nr. 17

Grazina KADŽYTĖ

Iki šiol nežinau, ar yra toks dalykas, kaip pačios valstybės politika. Daug kas atrodo tarsi suaugusių vaikų žaidimai: padarysim taip, ak, nepavyko, tai dabar mėginsim va taip...

Kalbant apie kultūrą, reikėtų pasvarstyti, ar ją įmanoma kokiais reglamentais ir potvarkiais sukurti, nes tai turėtų būti pačių žmonių vidinė siekiamybė. Kita vertus, man iki šiol mintyse ir širdyje skauda prieš kokius penkiolika metų subtiliosios aktorės Rūtos Staliliūnaitės tylus skundas: kuomet į sceną imamas kelti gatvės purvas, aš pasijuntu klaičiai nereikalinga...

Marytė KONTRIMAITĖ

Ar jūs rimtai tikite, kad yra toks daiktas – Lietuvos kultūros politika? Surašomi deklaratyvūs planai, o kultūros gyvenimas vyksta tiek, kiek veiklūs žmonės geba išplėsti paramos iš valstybės, įvairių fondų, rėmėjų ar ES programų.

Ar daug dar esama tokių kultūros sričių, kurios arčiausiai žmonių? Nežinau, kiek išliko kultūros centrų periferijoje, kiek paramos gauna saviveiklos entuziastai. Truputį daugiau žinau apie bibliotekų padėtį, ir ji nedžiugina. Algos menkos, lėšų literatūrai ir periodikai išigyti skiriama nedaug, o ir tos neretai naudojamos gana savotiškai. Dažnoje provincijos bibliotekoje atrasi krūvą pigaus skaitalo, o kultūros leidiniams pinigų nelieka. Savivaldybės dažnai pristinga lėšų vietos muziejui paremontuoti, ypač jei reikia spręsti dilemą: skirti pinigų muziejui ar naujausios markės mero automobiliui.

Nesakau, kad nieko gero nesukuriama, bet kiek daug tuščio barškėjimo, blizgesio, vienadienių renginių ir kiek nedaug kultūros, veikiančios žmonių gyvenimą, kuri gali sukrėsti tiesa, nušviesti viltimi ir grožiu.

„Postpostmoderno“ antikultūra ir menas bei literatūra, siekiantys vien efekto bet kokiom priemonėm, „bjaurasties grožio“ propagavimas tikrai nepadeda žmonėms gyventi. Kultūra neretai painiojama su primitivia pramoga, svarbiausias dėmesys skiriamas ne sąžiningiems kūrėjams, o įžūliems išsišokėliams, kurių nuopelnas – „tabu laužymas“, o siekis – šokiruoti...

Esu įsitikinusi, (sakykit „senamadiška idealistė“, man ta etiketė

nebaisi), kad kultūra ir menas turi padėti žmonėms, o ne griauti idealus, skiepyti agresiją ar hedonizmą. Reikėtų mažiau stengtis pasireikšti pasaulio ar ES kultūroje, o remti daugybę kultūrai vis dar sąžiningai dirbančių žmonių. Ir nebijoti būti savi mi – lietuviams. Tik tuo galime būti įdomūs kitiems.

O svarbi kultūros politikos sritis – kultūros vertybių, ypač nekilnojamųjų, apsauga? Ką matome, apsidairę aplink save? Aš daugiausia dairausi Vilniaus senamiestyje, kur gyvenu. Kiek atsirado kičo – kad ir tos auksuotos kolonos prie Rotušės aikštės. Arba tas Gedimino prospekte išdygęs, paveldosaugos reikalavimams prieštaraujantis viešbutis, – ir nieko. Jeigu tie puikūs daugiaaukščiai stūksotų tolėliau, būtų gerai, bet dabar jie stelbia gražiusius senamiesčio bokštus ir gyvą, nepakartojamą stogų reljefą. Bjaurus geležinis, kniedėmis apkibęs tiltas, pakrikštytas karaliaus Mindaugo vardu, visai nedera prie jaukaus senamiesčio.

Modernų rajoną aplink savi valdybę poetė Onė Baliukonė pavadino „Mordoru“ – manau, labai panašu, ypač naktį („Žiedų valdovo“ skaitytojai ir mačiusieji filmą žino). Ir nieko keista, kad griūva seni namai, kai po jų netvirtais pamatais pasikasa naujosios statybos. Viską lemia pinigai. Gražios deklaracijos paveldo apsaugos neužtikrins, kol neatsiras veiksmingų pilietinių iniciatyvų, rimtos kontrolės ir nebus baudžiami pažeidėjai.

Marcelijus MARTINAITIS

Neretai manoma, kad tą valstybės kultūros politiką turi daryti kažkas kitas, tik ne aš, ne mes. Kai kalbama apie valstybę, jos politiką, kažkodėl mintyse turima vien tik valdžia. Maždaug kaip anais laikais: kur žiūri partija, Vyriausybė, o dabar dar ir Seimas. Kultūra yra savaveiksmis reiškiny, ją darome mes visi. Valstybė, tiksliau valdžia, reikalinga tam, kad mus atpalaiduotų tokiame veikimui, užtikrintų tam tinkamas sąlygas, tačiau nesikištų į savaveiksmius procesus, nesiimtų cenzoriaus vaidmens. Nenoriu, kad koks nors diletantas valdininkas, seimūnas ar vien savos partijos patriotas imtų „reguluoti“ literatūrą, TV laidą, spektaklius.

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL

Tel. 708-422-8260.

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue

Joliet, IL 60435

Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai

6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-9965

Valandos pagal susitarimą

Chirurgai

Dr. PETRAS V. KISIELIUS

Inkstų, pūslės, prostatos

gydymas bei chirurgija

Center for Health

1200 S. York, Elmhurst, IL 60126

630-941-2609

Margumynai

Archeologiniai radiniai Šiauliuose papildys miesto istoriją

Remontuojant Varpo gatvę Šiauliuose rasti archeologų radiniai padeda daugiau sužinoti apie miesto istoriją. Varpo gatvė Šiauliuose pradėta rekonstruoti liepą. Kadangi dalis šios gatvės – Šiaulių istorinio senamiesčio ribose, kelininkų darbą prižiūrėjo istorijos specialistai.

Šią teritoriją tyrinėjantis Šiaulių „Aušros“ muziejaus archeologijos skyriaus muziejininkas Ernestas Vasiliauskas dienraščiu „Šiaulių kraštas“ sakė, jog praėjusį mėnesį surasta daug koklių pavyzdžių, avalynės, medžio liekanų. Rastas ir gerai išsilaikęs kaliošas, kuris gali būti seniausias ir geriausiai išsilaikęs iš kada nors rastų Šiauliuose.

Pasak E. Vasiliausko, kaliošo atradimas įrodo, jog Šiauliuose jau XIX amžiuje buvo domimasi mado mis ir kaliošai atsivežami iš Rygos kaliošų fabriko, įkurto 1888 metais. Kaliošai Lietuvoje pradėti gaminti tik 1939 metais Kaune.

Kitoje gatvės atkarpoje atkasta pirklio gyvenamoji vieta, kurioje rastos muitinės plombos. „Viena jų – Narvos barono Aleksandro Liudvigo fon Štiglico tekstilės ir linų fabriko, antroji – Virbalio muitinės, 1881 metų. Narvos plomba gali praturtinti Šiaulių istoriją“, – pabrėžia istorikas. Dabar, turint Narvos tekstilės fab riko plombą ir žinant jos unikalų

numerį, nuspręsta kreiptis į Rusijos ar Estijos archyvus tikintis, jog knygos, kuriuose užfiksuoti siuntiniai iš fabriko, išliko. Tuomet užsipildytų istorinė spraga, ir būtų žinoma, kokiais tekstilės audiniais prekiauta, būtų išsiaiškinta, kam priklausė atrastoji gyvenamoji vieta.

Pasak istoriko, tirtoji teritorija itin nedidelė, bet joje rastas nesudaužytas tuščias rudos spalvos vyno butelis iš Zalcburgo. Tai rodo, jog mieste vyko intensyvi prekyba alumi ir vynu, nes Šiauliai XIX amžiuje sparčiai plėtėsi.

Tiriamoji teritorijoje surasta ir Olandijoje pagaminta molinė balkšvos spalvos pypkutė. Istorikams ne kyla abejonių dėl pypkės kilmės: tokio molio Lietuvoje nėra, o tokių pypkučių Rygos ir Klaipėdos senamiesčiuose randama šimtai, tuo tarpu Šiauliuose – bene pirmas kartas.

Visiškai netoli gatvės istorikai aptiko senesnių kultūrinių sluoksnių, kurių amžius siekia XVI amžiaus pabaigą, XVIII amžiaus pradžią. Šioje teritorijoje rasta labai daug keramikos pavyzdžių. Įdomesni radiniai – galastuvai ir antpirštis.

Prieš keletą dienų specialistas surado ir Carinės Rusijos Nikolajaus I monetas.

LRT

Medalių kūrėjai kurs Lietuvos portretą

Rugpjūčio 18 d. Lietuvos medalio kūrėjai susirinko į XXIV stovyklą Telšiuose. Šiemet rengiamos stovyklos tema „Lietuvos portretas“. Ji skiriama artėjančiam Lietuvos vardo tūkstantmečiui.

Stovykloje medalius kurs šie Lietuvos medalio kūrėjai: Petras Rėpšys, Skaistė Žilienė, Antanas Olbutas, Stasys Makaraitis, Petras Gintalas, Romualdas Inčirauskas, Saulius Bertulis, Danius Drulys, Vytautas Mockaitis, Beata Sietinšienė, Mindaugas Šimkevičius, Remigija Vaitkutė. Dalyvaus ir menininkai iš Latvijos – Janis Strupulis ir Mara Kalnina.

Stovykloje taip pat bus pristatytas katalogas „Lietuvos medaliai ir jų kūrėjai“, kurį sudarė Petras Gintalas ir Zita Dargaitė. Šis albumas-katalogas supažindina su žymiausiais Lietuvos medalio kūrėjais, tradicinėmis Telšių stovyklomis, „Alkos“ muziejaus medalių kolekcija, suformuota kartu su VDA Telšių dailės fakultetu. Leidinys taip pat informuoja apie medalio meną profesionaliosios dailės kontekste bei tarptautinėje plotmėje.

Stovykloje sukurtų darbų paroda bus pristatyta „Alkos“ muziejuje š. m. rugsėjo 5 d.

LRT

Čikagos teatro sambūris „Žaltvykslė“. Viduryje režisierė Ilona Čiapaitė. „Žaltvykslės“ arch. nuotr.

XII Teatro festivaliui artėjant

Spaudoje jau matome gražiai paruoštus skelbimus apie greitai įvyksiantį Teatro festivalį. Šis, jau XII Teatro festivalis įvyks 2008 m. spalio 10–12 dienomis Jaunimo centro didžiojoje salėje, 5600 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636. Kaip skelbime rašoma, „Lietuviškas teatras gyvuoja Amerikoje. Kas ketveri metai JAV LB Kultūros taryba sustiprina šią ypatingą lietuviško gyvastingumo išraišką, sukviesdama teatrų sambūrius iš visos Amerikos ir Kanados į Lietuviško teatro festivalį“. Džiugina, kad ta lietuviško gyvastingumo išraiška tęsiama nuo 1968 metų, kai lapkričio 27 – gruodžio 1 dienomis įvyko pirmasis Teatro festivalis Čikagoje, kuriame dalyvavo penki teatro sambūriai. Šiais metais jau užsiregistravo net 7 teatro sambūriai iš visos Amerikos ir Kanados. Teatro festivalio internetiniame tinklalapyje **www.TeatroFestivalis.com** rašoma, kad festivalių pradininkas buvo Anatolijus Kairys, tuometinis JAV LB Kultūros tarybos pirmininkas. O šiam festivaliui neuilstamai dirba ir tradiciją tęsia JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė Dalė Lukienė. Puiku, kad JAV LB Kultūros taryba tęsia šią Teatro festivalio tradiciją ir džiugu, kad įsikūrė ir naujų sambūrių, kurie praturtins šį XII Teatro festivalį, į kurį kviečiami dideli ir maži, ir visi teatro mylėtojai.

Įdomu paminėti, kad 9 Teatro festivaliai vyko Čikagoje ir tik vienas – Kanadoje. Taigi Čikaga – tikra JAV lietuvių teatro sostinė, kurioje įvyks ir šis – XII Teatro festivalis. XII Teatro festivalio tinklalapį paruošė ir tvarko aktorius Darius Sužiedėlis, gyvenantis ir dirbantis New York, JAV teatrų sostinėje.

Festivalis prasidės spalio 10 d., penktadienio vakare. Spalio 11 d., šeštadienio vakare, žiūrovams bus parodyti du vienaveiksmiai vaidinimai. Spalio 12 d., sekmadienį, taip pat bus parodyti du vienaveiksmiai vaidinimai. Šeštadienio vidurdienį vyks vaikų teatrų pasirodymai, tikimės į juos galės atvykti lituanistinių mokyklų mokiniai. Į festivalį atvyksta šie dramų sambūriai: iš Los Angeles – lietuvių teatralų trupė „Just

millin’ around” su tragikomedija „DU-2”, kurią parašė ir režisavo Justina Grumšlytė; iš Detroit atvyksta Detroit mėgėjų teatras „Lingas” (režisierė Jūratė Mikulevičienė). Jie pristatys Slavomir Mrozek parašytą pjesę-satyrą „Serenada”. Teatro grupė „Provincija” atvyksta iš Fort Myers, Florida. Režisierė Danutė Balčiūnienė pastatė Milčiaus-Jono Katkevičiaus komediją „Provincijos aistros”. Čikagos teatro sambūris „Žaltvykslė” parodys Dmitrij Lipskerov vienaveiksmę tragikomediją „Upė ant asfalto” (režisierė Ilona Čiapaitė). Pirmą kartą Teatro festivalyje bus rodomas miuziklas „Eglė žalčių karalienė” (autorius Kazys Inčiūra, kompozitorius Valdas Ramanauskas). Veikalą pastatė Toronto teatras „Aitvaras” (režisierė Daiva Botyrienė). Taip pat naujiena, kad į šį Teatro festivalį atvyksta dvi vaikų teatrų grupės – lituanistinės mokyklos teatriukas „Ažuoliukas” iš Fort Myers, Florida, (režisierė Danutė Balčiūnienė), kurie atveš „Išdykėli broliuką” pagal Anatolijaus Kairio pjesę ir Toronto Prisiškėlimo parapijos teatro studija „Žalios lankos” su pastatymu pagal H. K. Anderson pasaką „Nauji karaliaus drabužiai” (scenarijus Daivos Čepauskaitės, režisierė Daiva Botyrienė).

Ruošimosi darbai XII Teatro festivaliui jau pradėti ir sparčiais žingsniais eina pirmyn. Sudaryta XII Teatro festivalio vertinimo komisija, į kurią pakviesti: Algis Žemaitaitis (California), Audrė Budrytė-Nakienė (Čikaga) ir Dalia Cidzikaitė (Čikaga).

XII Teatro festivalio uždarymą sekmadienį, spalio 12 d., ves Audrė Budrytė-Nakienė. Teatrų sambūriams bus įteikti vertinimo komisijos paskirti atžymėjimai.

Festivaliui ruošiamas programos leidinėlis, kurį parengs JAV LB Kultūros tarybos sekretorė Ilona Verbušaitienė.

Dalė Lukienė
JAV LB Kultūros tarybos
pirmininkė
dalelukas@verizon.net
Elvyra Vodopalienė
JAV LB Kultūros tarybos
korespondentė
elvyrarajurgis1@verizon.net

Parama žuvusio kario vaikams

Lithuanian Freedom Through Education Fund, Inc. buvo paskelbęs vąj – surinkti lėšas Afganistane žuvusio Lietuvos kariuomenės seržanto Arūno Jarmalavičiaus būsimiems vaikų mokslams paremti. Iš viso suaukota 850 dol. Šiam gražiam tikslui aukojo: Milda ir Sigitas Liaukai 100 dol. Vyta ir Milda Memėnai 100 dol., Vaida ir V. Mikuckiai 100 dol., Algis Strimaitis 100 dol., Liuda ir Petras Avižoniniai 250 dol., Juozas ir Danutė Doveiniai 50 dol., Dalia ir Jurgis Anysai 50 dol., Laima ir Albertas Apanavičiai 35 dol., Aldas ir Irena Kriaučiūnai 25 dol., John ir Ona Daugirdai 20 dol., Marija Arstikys 10 dol., Peter Jokubka 10 dol.

Fondas nuoširdžiai dėkoja už dosnias aukas. Rugsėjo mėnesį fondo pirmininkė Liuda Avižonienė susitiks su A. Jarmalavičiaus našle ir banke bus atidaryta sąskaita Justo ir Gretos Jarmalavičių vardu, kurion bus pervesti surinkti pinigai. Tie pinigėliai bus nedidelė pagalba J. ir G. Jarmalavičiams pradėjus studijas uni-

Seržantas Arūnas Jarmalavičius žuvo Afganistane atlikdamas taikos palaikymo misiją. vtv.lt nuotr.

versitete. Tuo pačiu jiems tai bus priminimas, kad Amerikos lietuviai nepamiršo jų tėvelio aukos, tuo pačiu nepamiršo ir jų.

Liuda Avižonienė
Fondo pirmininkė,
25802 Prairiestone Dr.
Laguna Hills, CA 92653

„Draugo” knygynėlyje

„Trys iš Pajūralio”

„Draugo” knygynėlyje Stasės Vanagaitės-Petersonienės knyga „Trys iš Pajūralio”.

„Prieš kelerius metus mes trys pajūrališkiai: Sonė Pipiraitė-Tomarienė, Adomas Petras Jasas ir Stasė Vanagaitė-Petersonienė nutarėme išleisti bendrą knygą „Trys iš Pajūralio”. Nutarėme, kiek įmanoma mūsų sąlygomis, aprašyti Pajūralį, jo žmones, savo tėviškes, gimines, pridėti kiek ir savo kūrybos”, – rašo knygos „Įvadiniamie žodyje” autorė S. Petersonienė. Deja, kartais gyvenimas sumanytus planus pakeičia. Vienas po kito Amžinybėn iškeliavo abu S. Petersonienės žemiečiai, ir trejeto sumanymui aprašyti Pajūralį, jo žmones nebuvo lemta išsipildyti. Tad knygą apie Pajūralio vieškelį kelia-vusius ir tebekeliaujančius žmones S. Petersonienei teko išleisti vienai.

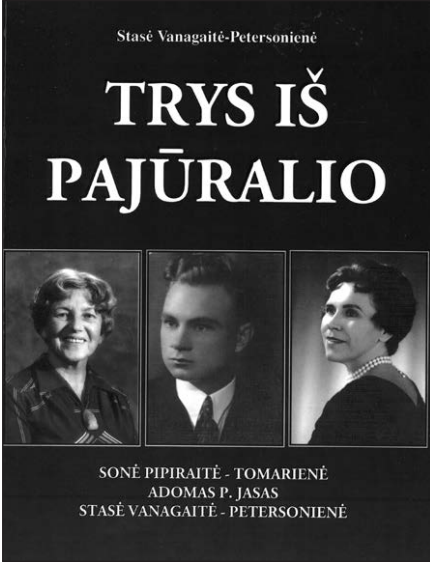
Pajūralyje gimė trys čikagiečiai – S. Pipiraitė-Tomarienė, A. Jasas ir S. Vanagaitė-Petersonienė, gyvenimo negandų atplėšti nuo gimtosios žemės ir savo šaknis įleidę kitoje vandenyno pusėje. Jie gyveno toli nuo Lietuvos, o „Lietuvos ilgesys aštrus iki sopulio” (p. 48) skatino juos dirbti lietuvybei ir miklinti plunksną.

S. Pipiraitė-Tomarienė – visuomenininkė ir rašytoja, žinoma vaikų ir jaunimo literatūros kūrėja, daugelio knygų autorė. S. Tomarienės pasakos daugiausia yra, kaip ji pati rašė, „išaugintos iš lietuvių tautosakos grūdų”. Vaikus, o ir suaugusius, žavėjo jos vaizduotė, lengvai besiliejan-tis pasakojimas, pamokantis žodis.

Kitas pajūralietis – išeivijos poetas, mokytojas Adomas Petras Jasas. Kūrybinis A. Jaso palikimas nėra didelis: 2 poezijos knygelės – „Širdis žody”, išleista 1934 m. Lietuvoje, ir „Būk palaimintas!”, išleista 1963 m. Čikagoje (antroji šios knygos laida Čikagoje pasirodė 2000 m.).

Trečioji iš Pajūralio – mūsų ap-

tariamąsios knygos autorė S. Vanagaitė-Petersonienė. Kaip ir pirmieji du – didžiąją dalį savo gyvenimo praleido toli nuo gimtinės. Daug nuveikta ne tik kūryboje (išleistos 5 knygos, talkinta prof. V. Aurylai leidžiant du toms „Lietuvių egzodo vaikų ir jaunimo literatūros”), daug metų dirbta JAV LB Švietimo taryboje. Kiek S. Petersonienės rūpesčiu išleista jaunųjų ir vyresniųjų išeivijos rašytojų knygų, kiek jėgų atiduota nuo 1988 m. iki šių dienų einant Lietuvių rašytojų draugijos pirmininkės pareigas.

Knygoje, gausiai iliustruotoje nuotraukomis, skaitytojas ras ne tik rašytojų biografijas, bet ir žiupsnelį jų kūrybos.

Knygą apie pajūraliečius galima nusipirkti „Draugo” knygynėlyje. Kaina – 12 dol. Ją galima įsigyti paštu, pridedant 10.25 proc. mokestį, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 5 dol. Persiunčiant daugiau kaip vieną knygą, už kiekvieną jų papildomą – 2.5 dol. mokestis. Prieš perkant prašome paskambinti administracijai tel. 773-585-9500.

Paruošė L. A.

Ieškome žmogaus, kuris parūpintų reklamas ir skelbimus į „Draugo” dienraščio puslapius. Dėl sąlygų prašome skambinti Silvijai tel.: 773-585-9500

„Draugo” knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629 Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500

Apie 1973 metus darytoje nuotraukoje (iš k. į d.): dr. Leonidas Ragas (Ragauskas), Andrius Kolis, a. a. Eleuterijus Bačinskas, a. a. Bronius Vasys (Vasiliauskas), Mindaugas Baukus ir dr. Ferdinandas Kaunas, trūksta Aurelijaus Prapuolenio. Iš L. Rago archyvo.

„PASIMATYSIME JAUNESNI“!

Kalba skaityta per atsisveikinimą
su a. a. dr. Ferdinandu Kaunu rugpjūčio 8 d. Lemonte

LEONIDAS RAGAS

Pažintis su velioniu daktaru Ferdinandu siekia pilnus 6 dešimtmečius – nuo po Antrojo pasaulinio karo Austrijoje, kai jaunas gydytojas, kartu su žmona Vanda ir mažyčiu sūneliu Rimu, atvyko pas mus į St. Johann im Pongau aplankyti artimą kolegą, buvusį medicinos kurso draugą, mano svainį dr. Bronių Beinorį ir seserį Aldoną. Man, tada paaugliui, didžiausią įspūdį paliko, kai sužinojau, kad daktaras žaidžia pas austrus futbolą – sportą, kuriam turėjau pramuštą galvą.

Už keleto metų jau Amerikoje, nuo 1950-ųjų, abu kolegos, Ferdinandas ir Bronius, susitikdavo Čikagos parkuose žaisti lauko tenisą – priimdavo ir mane į savo kompaniją. Vėliau, pas velionį, artimųjų vadinamu Feriu, patekau į Cicero prisiekusių tenisinkų grupę, kuriai priklausė a. a. Eleuterijus Bačinskas bei Bruno Vasiliauskas ir čia su mumis esantys Mindaugas Baukus, Andrius Kolis ir Aurelijus Prapuolenis. Feris mėgo rungtyniauti. Teniso raketę padėjo visam laikui tik prieš 4 metus žaisdamas su Andriumi Koliu. Beje, su ta pačia grupe yra žaidęs ir tinklinį kartu su gretimu kaimynu a. a. dr. Petru Kisieliumi. Tai buvo Broadview miestelio lygoje.

Dr. Feris ypač mėgo slidinėti – buvo pirmas į kalnus ir paskutinis nuo kalnų, vis rinkdavosi sudėtingesnius nuvažiavimus. Lenktyniaudavo NASTAR slalomo varžybose, jose paprastai pelnydavo aukso medalius. Visuomet ir visur labai skaitėsi su laiku, išnaudodavo kiekvieną minutę. Kai kartu keldavomės liftu, jei ne-

skaitydavo žurnalo, kalbėdavome įvairiausiomis temomis, neretai deklamuodavome vienas kitam eilėraščius, kad ir vokiškai, velionio išmoktus Klaipėdoje, o mano – Austrijoje. Buvo atvejis, kai po ilgų slidinėjimo valandų toliau grūdino sveikatą lipdamas iš lauke garuojančio baseino į sniegą. Cicero miestelyje kaimynai matydavo daktarą bėgantį ilgus nuotolius miestelio gatvėmis. Ir taip per proto lavinimą ir kūno mankštinimą palaikė „sveikame kūne sveiką sielą“ – be abejo, todėl ir buvo Cicero miesto Health Commissioner. Buvo ir angelas sargas aukštai kalnuose – kai nieko nesimatančioje pūgoje buvau pasimetęs, didelėje panikoje galų gale lyg iš dangaus išgirdau balsą. Tai buvo Ferio balsas, nurodantis Vandai, kaip žingsnis po žingsnio nusileisti į saugesnę vietą.

Anglų rašytojas Rudyard Kipling yra pasakęs: jei užpildai vienos minutės beprasmį sėdėjimą 60-ies sekundžių įtemptu bėgimu, tai visas pasaulis bus tavo ir tu tapsi pilnesniu žmogumi („If you can fill the unforgiving minute with 60 seconds worth of distance run, yours is the world and everything that’s in it, and which is more, you’ll be a man, my son“). Tokiu žmogumi buvo dr. Ferdinandas Kaunas.

Bičiulių tenisinkų Mindaugo Baukaus, Andriaus Kolio, Aurelijaus Prapuolenio ir savo vardu reiškiau gilią užuojautą žmonai Vandai, sūnui dr. Rimui, dukterims Reginai ir Ramonai bei jų šeimoms, giminėms ir artimiesiems, o Tu, mielas Feri, ilsėkis ramybėje ir, Tavo paties žodžiais, – „pasimatysime jaunesni“!

A † A VIKTORAS KIZLAITIS

Mirė 2008 m. rugpjūčio 12 d. Gyveno Oak Lawn, IL.
Gimė Deltuvoje, Lietuvoje. Į JAV atvyko 1949 m. Dirbo inžinieriumi-mechaniku.

Nuliūdę liko: žmona Lilija, dukros Dana Kizlaitis, Audra Akai su šeima, sūnus Tomas su šeima. Lietuvoje seserys Ona Dudzevičienė, Laimutė Podzeckienė ir čia gyvenančios pusseserės Faustina Pasquesi ir Aldona Heyduk.

Lankymas įvyks šeštadienį, rugpjūčio 23 d. nuo 9 val. r. iki 12 val. Palos-Gaidas laidojimo namuose, 11028 SW Highway, Palos Hills, IL. Atsisveikinimas 12 val.

Vietoje gėlių prašom aukoti „Vaiko Vartai į mokslą“ arba „Saulutei“.

Nuoširdžiai kviečiame dalyvauti atsisveikinime.

Liūdinti šeima

Laidot. direkt. David-Gaidas Jr., tel. 708-974-4410

Tauriam lietuviui, iškiliam ateitininkui ir mielam draugui

A † A dipl. inž. PRANUI RAZGAIČIUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą jo žmonai ALEKSANDRAI, sūnams ANTANUI, KAZIUI ir ANDRIUI, dukrai ELENYTEI JUOZAITIENEI bei jų šeimoms ir kartu liūdime.

*Ona ir Vladas Vaitkai, jų vaikai:
duktė Onilė Šeštokienė ir jos šeima,
sūnus Linas ir jo šeima
ir krikštasūnis Paulius su šeima*

Vienam iš pirmųjų Lietuvių Fondo įkūrėjui, buvusiam aktyviam Lietuvių Fondo nariui

A † A dr. FERDINANDUI KAUNUI

iškeliavus Amžinybėn, reiškiamo nuoširdžią ir gilią užuojautą jo žmonai VANDAI, vaikams RIMUI, REGINAI ir RAMONAI bei jų šeimoms ir artimiesiems.

Pasigesime darbštaus ir atsidavusio lietuvybei asmens.

Netekties valandą liūdime ir gedime kartu.

Lietuvių Fondo taryba ir valdyba

Margumynai

Dailininkų pleneras po tapytojo Chaim Soutine vėliava

Lietuvos dailininkų sąjunga šią vasarą jau vienuoliktą kartą surengė tarptautinį dailininkų plenerą „Soutine dienos 2008“, skirtą pasaulinio garso tapytojo, litvako Chaimo Soutine atminimui (sumanytojas – tapytojas Aleksandras Vozbinas).

Projektas „Soutine dienos“ pradėtas rengti 1998 metais, siekiant pagerbti didį litvakų kilmės tapytoją Chaim Soutine. XX amžiaus pradžio-

je Vilniuje Chaim Soutine trejus metus studijavo tapybą, čia vyko vėliau Prancūzijoje išgarsėjusio menininko galutinis apsisprendimas tapti dailininku. Soutine pavardė sutinkama kiekvienoje meno enciklopedijoje šalia P. Picasso, M. Shagall, A. Modigliani... Chaim Soutine – europietiško universalumo įsikūnijimas, tapęs kultūrinio bendrumo simboliu.

Balsas.lt

MARGUTIS II LIETUVIŲ RADIO LAIDOS

Per WCEV radijo stotį 1450 AM banga
kiekvieną vakarą nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.
klauskite seniausios Amerikoje
lietuviškos radijo laidos

Tel. 773-476-2242

AMERIKOS LIETUVIŲ RADIO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

♦ **Amerikos lietuvių Tautinės sąjungos** Čikagos skyrius rugpjūčio 24 d., sekmadienį, 12 val. p.p. Ateitininkų namuose (12690 Archer Ave., Lemont, IL 60439) ruošia gegužinę. Visų laukia skanus maistas, loterija ir smagi muzika. Kviečiame atvykti.

♦ **Rudens semestras Pipirų ratelyje** prasideda rugsėjo 8 d. Kviečiame vaikučius nuo 18 mėn. iki 4 metų. Galite pasirinkti lankymo dienas: pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ar penktadieniais nuo 9:30 val. r. iki 11:30 val. r. Siūlome vieną popietinę klasę trečiadieniais nuo 11:30 val. r. iki 1:30 val. p.p. Renkamės PLC, Lemonte. Kreipkitės į Ingridą Naudžiūtę-Sherpitis tel.: 312-621-4824. Registracija vyks iki rugsėjo mėn. pabaigos.

♦ **Santaros-Šviesos 55-jame suvažiavime** šeštadienį, rugsėjo 6 d., 7:30 val. v. – vakaras su Martynu Švėgžda von Bekker. Suvažiavimas vyks PLC, 14911 127th St., Lemont, IL 60439.

♦ **Kasmet, rugsėjo mėn., Tėviškės** parapijos taryba ruošia gegužinę. Šių metų gegužinė „Reunion“ vyks sekmadienį, rugsėjo 7 d., tuoj po 11:30 val. r. pamaldų adresu: 5129 S. Wolf Rd., Western Springs, IL, 60558. Nuoširdžiai kviečiame visus esamus ir buvusius parapijiečius, draugus su šeimomis bei svečius atvykti. Bus vaisės, muzika, žaidimai vaikams. Tel. informacijai: 708-229-2795 (kun. Liudas Miliuskas).

♦ **Šiomet švenčiame Šiluvos Švč.** Mergelės Marijos apsireiškimo 400 m. jubiliejų (1608–2008). Rugsėjo 14 d., sekmadienį, 10:30 val. r. Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje, Marquette Park (6812 South Washenaw Ave., Chicago, IL 60629) bus aukojamos Padėkos Mišios (lietuvių ir anglų kalbomis). Po Mišių – procesija, kuriai vadovaus kardinolas Francis George, OMI. Rugsėjo 14 d., sekmadienį, 3 val. p. p. šventiniai pietūs The Oak Lawn Hilton (94th St. ir South Cicero Ave., Oak Lawn,

IL 60652). Bilietus (kaina – 45 dol.) ir vietas galite užsisakyti: Mary Beth Slakis tel.: 708-337-0193. Jubiliejaus proga bus išleistas leidinys. Norintys patalpinti leidinyje sveikinimus ar reklamas prašome iki rugpjūčio 31 d. pranešti apie tai Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos raštinei tel.: 773-776-4600.

♦ **JAV Lietuvių Bendruomenės** Lemonto apylinkės valdyba rugsėjo 21 d. kviečia į Čikagos Lietuvių operos pagerbimo vakarą, kuris vyks Jaunimo centro didžiojoje salėje, 5620 S. Claremont Ave., 4 val. p.p. Bilieto kaina – 35 dol. Tuo pačiu bus rengiamas tai progai skirtas leidinys. Norinčius reklamotis leidinyje ar įdėti sveikinimus prašome kreiptis tel.: 708-424-9345 (Nijolė Penikaite).

IŠ ARTI IR TOLI...

♦ **Sukakties paminėjimo komitetas** kviečia visus dalyvauti švenčiant Šiluvos Marijos Apsireiškimo 400 metų jubiliejų. Rugsėjo 7 d., sekmadienį, 3 val. p.p. šv. Mišios, skirtos šiai progai paminėti, vyks New Britain Šv. Andriejaus bažnyčioje. Šv. Mišias koncelebruos arkivyskupas Henry Mansell su kunigais. Šoks Hartford šokių grupės „Berzelis“ merginos. Po Mišių parapijos salėje vyks priėmimas. Aukos šventės išlaidoms padengti prašome siųsti adresu: St. Andrew Church/Lady of Siluva, PO Box 2623, New Britain, CT 06050-2623. Jei turite klausimų, prašome paskambinti Elzbietai Liudžiuvienei tel.: 860-223-2380.

♦ **JAV LB XVIII tarybos trečioji** sesija šiomet vedama rytiniame JAV pakraštyje, Boston, 2008 m. rugsėjo 26–28 dienomis. Posėdžiai vyks „Sheraton Braintree“ viešbučio salėje, 37 Forbes Road, Braintree, MA 02184. Registracijos anketa ir kita informacija tinklalapyje: www.boston.lietuviu-bendruomene.org. Pasiteiravimui: tel.: 617-471-6041 (Rima Girniuvienė) arba el. paštu: Rima-Girnius@hotmail.com

D ė m e s i o ! Nuotraukų konkursas

Skaitytojai siunčia nuotraukas „Draugo“ konkursui „Šokam šokimėlį“. Nuotraukų lauksime iki š. m. rugsėjo 1 d. Siųsti: „Nuotraukų konkursui“, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629 arba jpg formatu (ne mažiau kaip 1000 px) el. paštu: redakcija@draugas.org; dalia. cidzikaite@gmail.com arba laimaa@hotmail.com

Los Angeles sukosi ir „Grandies“ pagyvenusiujų šokėjų grupės šokėjai. Naro Alksninio nuotr.

Išėivijos dailininkų dėmesiui!

Čiurlionio galerija, Inc., Lemonte, Lietuvių dailės muziejus Lietuvoje ir Lietuvių dailės muziejus Pasaulio lietuvių centre, Lemonte rengia dailininkų Miko J. Šileikio (1893–1987) ir Teofilio Petraičio (1896–1978) premijų už dailės kūrinius konkursą tema „Lietuvos tūkstantmečio aidas išėivijoje“.

Konkurse kviečiami dalyvauti viso pasaulio lietuviai dailininkai, ne mažiau kaip trejus metus gyvenantys ir kuriantys užsienyje.

Trys M. Šileikio premijos skiriamos už tapybos ir skulptūros darbus ir trys T. Petraičio premijos – už akvarelės ir grafikos darbus.

Iškilmingas parodos atidarymas ir premijų įteikimas vyks 2008 m. spalio 4 d. Lietuvių dailės muziejuje, PLC, Lemonte.

Darbus (1–3) ir jų nuotraukas būsimam katalogui siųsti iki 2008 m. rugsėjo 13 d. adresu: Lietuvių dailės muziejus, PLC, 14911 127th Street, Lemont, IL 60439.

Premijos: Miko J. Šileikio premijos už tapybos ir skulptūros darbus: I premija – 500 (penki šimtai) dol.; II premija – 300 (trys šimtai) dol.; III premija – 200 (du šimtai) dol.

Danguolė Šeputytė-Jurgaitienė „Toliau visko“ – 2006 m. M. J. Šileikio III premija

Teofilio Petraičio premijos už akvarelės ir grafikos darbus: I premija – 500 (penki šimtai) dol.; II premija – 300 (trys šimtai) dol.; III premija – 200 (du šimtai) dol.

Tel. pasiteiravimui: 630-257-2034.

„Draugo“ 99-ųjų metų sukakties pokylis įvyks spalio 25 d., šeštadienį, Willowbrook pokylių salėje. Pokylyje dalyvaus garbės svečias Kauno metropolitas arkivyskupas Sigitas Tamkevičius.

Bilietus į pokylį galima įsigyti „Draugo“ administracijoje, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629. Tel.: 773-585-9500.

UIC pradėta kurti rašomosios lietuvių kalbos duomenų bazė

PLB Lituanistikos katedroje Ili-nojaus universitete Čikagoje (University of Illinois at Chicago, UIC) pradėta kurti privačios, kasdienės rašomosios lietuvių kalbos duomenų bazė. Renkame įvairiausių laiškų, atvirukų, atvirlaiškių, nuotraukų užrašų, dienoraščių kopijas. Duomenų bazę sudarys bent keturių laikotarpių dokumentai: 1. Nuo seniausių laikų iki 1918 metų; 2. Nuo 1919 iki 1944 metų; 3. Nuo 1945 metų iki 1990 metų; 4. Nuo 1990 metų iki dabar. Ši duomenų bazė bus svarbi ne tik kalbininkams, bet ir istorikams, sociologams, antropologams. Tad nuošir-

džiai prašome Jūsų pasidalyti savo namų archyvuose laikoma privačios lietuvių kalbos medžiaga: lietuviškais laiškais, atvirukais, atvirlaiškiais, nuotraukų užrašais, dienoraščiais. Prašome mums rašyti:

Įprasto pašto adresas: Assoc. Prof. Giedrius Subacius, Dept. Slavic and Baltic, University of Illinois at Chicago, UH 1608, MC/306, 601 S. Morgan St., Chicago IL 60607, USA.

Elektroniniai adresai:

subacius@uic.edu;

v.kaledaite@hmf.vdu.lt;

aurelijat@yahoo.com

Marija Remienė „Draugo“ lietuviukų“ rengto rašinio konkurso nugalėtojų premijoms skyrė 130 dol. Dėkojame M. Remienei už pagalbą surengiant šį konkursą.

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

Visos kriminalinės bylos
30 metų darbo patirtis

6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629

Tel. 773-776-8700

Toll free 24 hr. 888-776-6742

Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.

Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.

www.johngibaitis.com

gibaitis@aol.com

Namams pirkti paskolas duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

Advokatas Vytenis Lietuvninkas

4536 W. 63 Street

Chicago, IL 60629

(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100.

Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S.Pulaski Rd.,

Chicago, IL 60629

Tel. 773-582-4500

Valandos pagal susitarimą

Advokatas DARIUS R. DIRMANTAS

Vairavimo ir Kriminalinių Teisių

Specialistas.

Raštinės Čikagoje ir Woodridge.

Tel. 877-Gynejas arba

877-496-3527

Valandos pagal susitarimą